



Broj: 02-05-31433-4/11
Sarajevo, 15.12.2011. godine

Na osnovu čl. 22. i 24. stav 4. Zakona o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 24/03 - Prečišćeni tekst), Vlada Kantona Sarajevo, na **46.** sjednici održanoj **15.12.2011.** godine, donijela je sljedeći

ZAKLJUČAK

1. Utvrđuje se Prijedlog zakona o pružanju besplatne pravne pomoći.
2. Predlaže se Skupštini Kantona Sarajevo da, u skladu sa Poslovníkom Skupštine Kantona Sarajevo, donese zakon iz tačke 1. ovog Zaključka.

P R E M I J E R

Fikret Musić

Dostaviti:

1. Predsjedavajuća Skupštine Kantona Sarajevo
2. Skupština Kantona Sarajevo
3. Premijer Kantona Sarajevo
4. Ministarstvo pravde i uprave
5. Evidencija
6. A r h i v a



web: <http://vlada.ks.gov.ba>
e-mail: premijer@ks.gov.ba;
Tel: + 387 (0) 33 562-068, 562-070
Fax: + 387 (0) 33 562-211
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1



**KANTON SARAJEVO
VLADA**

**Z A K O N
O PRUŽANJU BESPLATNE PRAVNE POMOĆI
(PRIJEDLOG)**

Nosilac izrade:Ministarstvo pravde i uprave

Sarajevo, decembar 2011. godine

Na osnovu člana 18.tačka b) u vezi sa članom 8.stav 1. Ustava Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", br.1/96, 2/96-Ispravka, 3/96-Ispravka, 16/97, 14/00, 4/01 i 28/04), Skupština Kantona Sarajevo, na sjednici održanoj _____ 2011. godine, donosi

PRIJEDLOG

**Z A K O N
O PRUŽANJU BESPLATNE PRAVNE POMOĆI**

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Sadržaj Zakona)

Ovim zakonom regulišu se oblici ostvarivanja besplatne pravne pomoći, korisnici besplatne pravne pomoći, postupci u kojima se pruža besplatna pravna pomoć, organi pred kojima se pruža besplatna pravna pomoć, uslovi, kriteriji i način ostvarivanja besplatne pravne pomoći, postupak za ostvarivanje prava na besplatnu pravnu pomoć, subjekti ovlašteni za pružanje besplatne pravne pomoći, finansiranje, saradnja i stručno usavršavanje, nadležni organ za pružanje besplatne pravne pomoći u Kantonu Sarajevo (u daljem tekstu: Kanton), prava, dužnosti i ovlaštenja pravnih zastupnika, nadzor i druga pitanja od značaja za pružanje besplatne pravne pomoći.

Član 2.

(Besplatna pravna pomoć i minimum prava)

- (1) Besplatna pravna pomoć je oblik ostvarivanja prava fizičkog lica na pravično suđenje i jednak pristup pravdi pred sudom i drugim organima, čije troškove u cijelosti ili djelimično snosi nadležni organ za pružanje besplatne pravne pomoći.
- (2) Odobrena besplatna pravna pomoć može se ograničiti samo iz razloga propisanih ovim zakonom.
- (3) Pravo na besplatnu pravnu pomoć obuhvata i pravo na oslobađanje od taksi, koje se ostvaruje u skladu sa propisima o taksama.
- (4) Lice koje ostvari pravo na besplatnu pravnu pomoć pred nadležnim organom u mjestu svog prebivališta, odnosno boravišta, uživa to pravo na teritoriji Bosne i Hercegovine.
- (5) U cilju ostvarivanja prava iz stava (4) ovog člana, nadležni organi za pružanje besplatne pravne pomoći ostvaruju međusobnu saradnju.

Član 3.

(Značenja izraza)

Pojedini izrazi koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- a) *Pravo na besplatnu pravnu pomoć* predstavlja pravo fizičkog lica da uz ispunjenje određenih uslova, traži i dobije od nadležnog organa za pružanje besplatne pravne pomoći besplatnu pravnu pomoć;
- b) *Oblik ostvarivanja besplatne pravne pomoći* predstavlja radnje i postupke kojima se korisniku besplatne pravne pomoći omogućava zaštita prava na pravično suđenje i jednak pristup pravdi;
- c) *Korisnik besplatne pravne pomoći* je fizičko lice kojem je odobrena besplatna pravna pomoć na osnovu ovog zakona;

- d) *Licem lošeg imovinskog stanja* smatra se lice koje, prema svom opštem imovinskom stanju i stanju članova svog porodičnog domaćinstva, nema sredstava da plati punomoćnika i/ili radnje punomoćnika te troškove postupka bez štete za nužno izdržavanje sebe i članova svog porodičnog domaćinstva;
- e) *Članom porodičnog domaćinstva korisnika besplatne pravne pomoći* smatra se lice utvrđeno porodičnim zakonom u Federaciji Bosne i Hercegovine;
- f) *Nadležni organ za pružanje besplatne pravne pomoći* u Kantonu je Kantonalni zavod za pružanje besplatne pravne pomoći ;
- g) *Pravni zastupnik* je državni službenik nadležnog organa za pružanje besplatne pravne pomoći ovlašćen da samostalno obavlja poslove pružanja besplatne pravne pomoći;
- h) *Subjektima pružanja besplatne pravne pomoći* smatraju se nadležni organ propisan ovim zakonom , advokati koji su članovi advokatskih komora u Bosni i Hercegovini, udruženja i fondacija registrovane za pružanje besplatne pravne pomoći i drugi subjekti, u skladu sa drugim zakonima;
- i) *Međunarodnom konvencijom* smatra se svaki međunarodni akt koji se odnosi na pravo pojedinca na pravično suđenje i jednak pristup pravdi, a koji je Bosna i Hercegovina ratifikovala.

Član 4.

(Ravnopravnost spolova)

Odredbe ovog zakona odnose se podjednako na osobe muškog i ženskog spola, bez obzira na rod imenice upotrebljene u tekstu zakona.

POGLAVLJE II. OBLICI OSTVARIVANJA BESPLATNE PRAVNE POMOĆI I POSTUPCI U KOJIMA SE PRUŽA BESPLATNA PRAVNA POMOĆ

Član 5.

(Oblici ostvarivanja besplatne pravne pomoći)

- (1) Besplatna pravna pomoć ostvaruje se kao pravo na:
 - a) opće informacije o pravima i obavezama,
 - b) pomoć pri popunjavanju obrazaca za ostvarivanje prava na besplatnu pravnu pomoć,
 - c) pravne savjete,
 - d) pravnu pomoć pri sastavljanju svih vrsta pismena,
 - e) zastupanje pred organima uprave i drugim organima i institucijama,
 - f) zastupanje na sudu,
 - g) sačinjavanje apelacija ,
 - h) pravnu pomoć u postupcima mirnog rješavanja spora (medijacija) i
 - i) sačinjavanje podnesaka međunarodnim tijelima za zaštitu ljudskih prava.
- (2) Prava na opće informacije o pravima i obavezama i pomoć u popunjavanju obrazaca za ostvarivanje prava na besplatnu pravnu pomoć imaju sva lica bez obzira na ispunjavanje uslova propisanih ovim zakonom.
- (3) Pravni savjet je detaljno informisanje o načinu i mogućnostima rješavanja određenog pravnog pitanja u konkretnoj pravnoj stvari.
- (4) Pravna pomoć iz stava (1) ovog člana pruža se bez naknade, ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

Član 6.

(Postupci u kojima se pruža besplatna pravna pomoć)

- (1) Besplatna pravna pomoć pruža se korisnicima besplatne pravne pomoći u postupcima u kojima se ostvaruju i štite njihova prava i na zakonu zasnovani interesi.

(2) Postupci iz stava (1) ovog člana su:

- a) upravni postupak ,
- b) upravni spor,
- c) prekršajni postupak,
- d) parnični postupak,
- e) vanparnični postupak,
- f) izvršni postupak,
- g) krivični postupak, u skladu sa zakonom o krivičnom postupku u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Član 7.

(Postupci u kojima se ne pruža besplatna pravna pomoć)

Besplatna pravna pomoć ne pruža se u slijedećim postupcima:

- a) postupak pred privrednim odjeljenjima nadležnih sudova,
- b) postupak upisa u registar privrednih subjekata,
- c) postupak registracije obrtničke djelatnosti,
- d) postupak registracije udruženja ili fondacija,
- e) postupak pred nadležnim poreznim organima,
- f) sastavljanje privatnih isprava i ugovora.

Član 8.

(Evidencija)

O pruženoj besplatnoj pravnoj pomoći nadležni organ za pružanje besplatne pravne pomoći (u daljem tekstu :nadležni organ) vodi evidenciju u manuelnoj i elektronskoj formi , a način vođenja i sadržaj evidencija propisuje ministar pravde i uprave Kantona Sarajevo (u daljem tekstu:ministar pravde).

POGLAVLJE III. KORISNIK I ZABRANA DISKRIMINACIJE KORISNIKA BESPLATNE PRAVNE POMOĆI

Član 9.

(Korisnik besplatne pravne pomoći)

Korisnik besplatne pravne pomoći (u daljem tekstu:korisnik) je lice kojem se na teritoriji Kantona pruža besplatna pravna pomoć prema uslovima propisanim zakonom , i to:

- a) državljanin Bosne i Hercegovine koji ima prebivalište, odnosno boravište na teritoriji Kantona i drugo fizičko lice koje ima boravište na teritoriji Bosne i Hercegovine;
- b) fizičko lice koje se nalazi na teritoriji Bosne i Hercegovine pod međunarodnom zaštitom u skladu s međunarodnim standardom, a naročito tražioc azila, izbjeglica, lice pod supsidijarnom ili privremenom zaštitom, apatrid, žrtva trgovine ljudima, u skladu sa obavezama koje Bosna i Hercegovina ima prema međunarodnim konvencijama;
- c) lice čija su prava zaštićena odredbama Konvencije o građansko-pravnim aspektima međunarodne otmice djece i Konvencije o ostvarivanju alimentacionih zahtjeva u inozemstvu.

Član 10.

(Zabrana diskriminacije)

Korisnik besplatne pravne pomoći ima pravo na besplatnu pravnu pomoć, pod uslovima propisanim ovim zakonom, bez obzira na njegovu rasu, boju kože, jezik, vjeru, etničku pripadnost, nacionalno ili socijalno porijeklo, veze s nacionalnom manjinom, političko ili drugo uvjerenje, članstvo u sindikatu ili drugom udruženju, obrazovanje, pol,

polno izražavanje ili orijentaciju, kao i svaku drugu okolnost koja ima za svrhu ili posljedicu da mu onemoguću ili ugrožava priznavanje, uživanje ili ostvarivanje na ravnopravnoj osnovi prava utvrđenih ovim zakonom.

POGLAVLJE IV. USLOVI ZA OSTVARIVANJE BESPLATNE PRAVNE POMOĆI

Član 11.

(Uslovi za ostvarivanje besplatne pravne pomoći)

- (1) Pravo na besplatnu pravnu pomoć na osnovu statusa ostvaruje:
 - a) dijete,
 - b) lice kojem je oduzeta poslovna sposobnost i duševno oboljelo lice,
 - c) žrtva nasilja u porodici ili nasilja na osnovu spola,
 - d) korisnik stalne novčane pomoći ostvarene prema kantonalnom propisu o socijalnoj zaštiti ,
 - e) uživatelj najniže penzije pod uslovom da nema drugih članova porodičnog domaćinstva ,
 - f) lice pod međunarodnom zaštitom iz člana 9.tačka b) ovog zakona i
 - g) član porodice šehida-poginulog borca, ratni vojni invalid i dobitnik ratnih priznanja i odlikovanja u stvarima zaštite i ostvarivanja njegovih prava po tim osnovama.
- (2) Pravo na besplatnu pravnu pomoć ostvaruje i lice lošeg imovinskog stanja kada to utvrdi nadležni organ.
- (3) Pravo na besplatnu odbranu i zastupanje u krivičnom postupku ima i lice koje nema prebivalište na području Kantona, pod uslovima propisanim zakonom kojim se reguliše krivični postupak u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Član 12.

(Dokazivanje statusa)

Status lica iz člana 11.stav (1) ovog zakona dokazuje se odgovarajućim dokumentima izdatim od nadležnog organa kojima je utvrđen status tog lica.

Član 13.

(Utvrdjivanje lošeg imovinskog stanja)

- (1) Licem lošeg imovinskog stanja, koje ima pravo na besplatnu pravnu pomoć, smatra se lice čiji mjesečni prihodi po članu domaćinstva ne prelaze iznos od 40% prosječne isplaćene mjesečne neto plaće zaposlenih u Federaciji Bosne i Hercegovine u prethodnoj kalendarskoj godini, a nema nekretnine ili drugu imovinu kojom može podmiriti troškove postupka.
- (2) Kod utvrđivanja lošeg imovinskog stanja lica iz stava (1) ovog člana, neće se uzimati u obzir prihod i imovina članova porodice korisnika koji sa njim žive u zajedničkom domaćinstvu a protivstranka su u postupku.
- (3) Pod prihodima, nekretninom ili drugom imovinom lica iz stava (1) ovog člana podrazumijevaju se prihodi, nekretnine i druga imovina koja je , kantonalnim zakonom o socijalnoj zaštiti, propisana kao uslov za ostvarivanje prava na stalnu novčanu pomoć.

Član 14.

(Djelimična naknada troškova postupka)

Kada podnosilac zahtjeva ima na raspolaganju određena sredstva koja se mogu koristiti u toku postupka, ali su nedovoljna za plaćanje troškova postupka, a naročito troškova zastupanja, nadležni organ određuje koje troškove postupka snosi nadležni organ, a koje podnosilac zahtjeva.

Član 15.

(Kriterij očigledne neosnovanosti)

(1) Besplatna pravna pomoć neće se odobriti podnosiocu zahtjeva ili će se otkazati ukoliko je odobrena:

- a) ako se iz samog zahtjeva, dokaza i činjenica na kojima se zasniva zahtjev očigledno može zaključiti da je takav zahtjev neosnovan;
- b) ako se radi o neopravdanom vođenju postupka;
- c) ako se radi o zloupotrebi prava na besplatnu pravnu pomoć.

(2) Smatrat će se da je riječ o neopravdanom vođenju postupka kada je podnosilac zahtjeva u očiglednom nesrazmjeru sa stvarnim izgledom na uspjeh, kao i kada želi da vodi postupak radi postizanja svrhe koja je suprotna načelima poštenja i morala.

(3) Smatrat će se da je riječ o zloupotrebi prava na besplatnu pravnu pomoć, ako je podnosilac zahtjeva dao netačne podatke o ispunjavanju kriterija iz ovog zakona ili ako u slučaju promijenjenih okolnosti u toku vođenja postupka, prema kojima ne bi imao pravo na besplatnu pravnu pomoć, nije nadležnom organu prijavio te promijenjene okolnosti.

(4) Pravna pomoć se neće odobriti ili će se otkazati licu koje se ponaša izrazito nasilnički, nepristojno i uvredljivo prema pružaocu pravne pomoći.

POGLAVLJE V. POSTUPAK OSTVARIVANJA BESPLATNE PRAVNE POMOĆI

Član 16.

(Zahtjev za pružanje besplatne pravne pomoći)

- (1) **Zahtjev za pružanje besplatne pravne pomoći, uz priložene dokaze o ispunjavanju uslova propisanih ovim zakonom, podnosi se nadležnom organu na obrascu koji propisuje ministar pravde .**
- (2) **Podnosilac zahtjeva prilaže uz zahtjev svoju ovjerenu pisanu izjavu i ovjerenu pisanu izjavu punoljetnih članova svog porodičnog domaćinstva o imovinskom stanju, kao i svoju ovjerenu pisanu izjavu i pisanu izjavu punoljetnih članova svog porodičnog domaćinstva o dopuštanju uvida u sve podatke o imovini i prihodima.**
- (3) **Za tačnost podataka navedenih u zahtjevu, podnosilac zahtjeva odgovara krivično i materijalno .**

Član 17.

(Provjera podataka)

- (1) **Nadležni organ , prema vlastitoj procjeni, provjerava činjenice navedene u izjavi o imovinskom stanju podnosioca zahtjeva i punoljetnih članova njegovog porodičnog domaćinstva, a obavezno kada to zatraže organi pred kojima se treba voditi postupak, lice protiv kojeg se vodi postupak kao i lice koje ima pravni interes.**
- (2) **Na zahtjev nadležnog organa , organi i pravna lica dužna su dostaviti podatke kojim raspolazu ili vode evidenciju o činjenicama navedenim u izjavi o imovinskom stanju podnosioca zahtjeva.**

Član 18.

(Rješenje)

- (1) O zahtjevu za pružanje besplatne pravne pomoći , o djelimičnoj naknadi troškova postupka i o otkazivanju odobrene pravne pomoći odlučuje rukovodilac nadležnog organa rješenjem, bez odgađanja, a najkasnije u roku od osam dana od dana podnošenja zahtjeva, odnosno utvrđivanja uslova za otkazivanje odobrene pravne pomoći, u skladu sa odredbama federalnog zakona kojim se reguliše upravni postupak.
- (2) Pojam «bez odgađanja» iz stava (1) ovog člana podrazumijeva hitno odlučivanje o pružanju besplatne pravne pomoći u zavisnosti od rokova koji su posebnim propisima utvrđeni za ostvarivanje određenog prava tražioca besplatne pravne pomoći, s tim da će se imovinsko stanje korisnika besplatne pravne pomoći, ako je uslov za ostvarivanje prava, utvrditi izjavama iz stava (2) člana 16. ovog zakona i naknadno provjeriti.
- (3) Protiv rješenja iz stava (1) ovog člana korisnik ima pravo uložiti žalbu u roku od osam dana od dana prijema rješenja.
- (4) Žalba na rješenje iz stava (1) ovog člana koje je donio rukovodilac nadležnog organa podnosi se ministru pravde , koji o žalbi odlučuje u roku od osam dana od dana podnošenja žalbe.
- (5) Protiv rješenja donesenog po žalbi iz stava (4) ovog člana nezadovoljna stranka može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

Član 19.

(Vremensko važenje rješenja)

- (1) Rješenje o odobrenoj besplatnoj pravnoj pomoći važi do pravosnažnog okončanja postupka za koji je besplatna pravna pomoć odobrena, ukoliko odobrena pravna pomoć nije ranije otkazana ili opozvana.
- (2) Za postupke po vanrednim pravnim lijekovima, postupke pred ustavnim sudovima u Bosni i Hercegovini i pred Evropskim sudom za ljudska prava, na osnovu zahtjeva stranke, donosi se posebno rješenje.
- (3) Na rješenje iz stava (1) ovog člana primjenjuju se odredbe člana 18. ovog zakona.

Član 20.

(Povrat troškova postupka)

- (1) Kada je korisnik potpuno ili djelimično uspio u postupku i dosuđeni mu troškovi postupka, na zahtjev nadležnog organa dužan je da vrati u budžet Kantona iznos troškova ostvarenih po osnovu odobrene besplatne pravne pomoći, o čemu se donosi posebno rješenje.
- (2) Na rješenje iz stava (1) ovog člana primjenjuju se odredbe člana 18. ovog zakona.

Član 21.

(Obaveza vraćanja sredstava)

- (1) Kada se u toku postupka donese rješenje o otkazivanju besplatne pravne pomoći zbog zloupotrebe prava na besplatnu pravnu pomoć ili se utvrdi da su se finansijske prilike korisnika ili članova njegovog porodičnog domaćinstva bitno izmijenile tako da je isti u mogućnosti potpuno ili djelimično vratiti troškove za pruženu pravnu pomoć, korisnik je dužan vratiti u budžet Kantona sredstva utrošena na pružanje pravne pomoći, o čemu se donosi posebno rješenje.
- (2) Na rješenje iz stava (1) ovog člana primjenjuju se odredbe člana 18. ovog zakona.

Član 22.

(Način obračuna troškova i utrošenih sredstava i pripadnost)

Troškovi ostvareni po osnovu pružene pravne pomoći i sredstva utrošena na pružanje pravne pomoći iz čl.20. i 21. ovog zakona obračunavaju se prema advokatskoj tarifi, dok se ostali troškovi utvrđuju na osnovu odgovarajuće dokumentacije, a prihod su budžeta Kantona.

Član 23.

(Troškovi izgubljenog spora)

Kada korisnik izgubi spor za čije vođenje mu je odobrena besplatna pravna pomoć, nije dužan nadoknaditi troškove pravne pomoći.

VI - SUBJEKTI OVLAŠTENI ZA PRUŽANJE BESPLATNE PRAVNE POMOĆI

Član 24.

(Subjekti)

(1) Besplatnu pravnu pomoć u skladu s odredbama ovog zakona pružaju nadležni organi utvrđeni ovim zakonom.

(2) Besplatnu pravnu pomoć mogu pružati advokati koji su članovi advokatskih komora u Bosni i Hercegovini, udruženja i fondacija registrovane za pružanje besplatne pravne pomoći i drugi subjekti, u skladu sa drugim zakonima.

Član 25.

(Pravo zastupanja)

Pravo zastupanja korisnika besplatne pravne pomoći, u skladu sa procesnim zakonima u Federaciji Bosne i Hercegovine, imaju:

- a) službenici nadležnog organa, pod uslovima propisanim ovim zakonom ,
- b) službenici udruženja i fondacija registrovanih za pružanje besplatne pravne pomoći i drugih subjekata , u skladu sa uslovima propisanim procesnim zakonima koji se odnose na punomoćnike stranke ;**
- c) advokati- članovi advokatskih komora u Bosni i Hercegovini.

POGLAVLJE VII.PRAVNI ZASTUPNIK

Član 26.

(Pravni zastupnik)

- (1) Pravni zastupnik nadležnog organa je rukovodeći državni službenik i stručni savjetnik u nadležnom organu (u daljem tekstu:pravni zastupnik).**
- (2) Pravni zastupnik ovlašten je za samostalno pružanje besplatne pravne pomoći .**
- (3) Pored opštih i posebnih uslova propisanih zakonom i provedbenim propisima koji se odnose na državne službenike, pravni zastupnik mora ispunjavati i posebne uslove utvrđene ovim zakonom i to položen pravosudni ispit i najmanje tri godine radnog staža nakon položenog pravosudnog ispita .**
- (4) Pravni zastupnik ima pravo na uvećanje plaće u visini od 20 % , zbog posebnih ovlaštenja i posebnih uslova rada iz st. (2) i (3) ovog člana.**

Član 27.

(Zastupanje)

- (1) Pravni zastupnik preduzima sve radnje i učestvuje u svim fazama postupka do okončanja postupka.**
- (2) Pravni zastupnik ne može zastupati više od jedne stranke u jednom predmetu.**

Član 28.

(Obaveza čuvanja službene tajne)

- (1) Pravni zastupnik je dužan da čuva kao službenu tajnu sve što je saznao ili mu je stranka povjerila, izuzev ako je u svojstvu branitelja oslobođen ove obaveze na osnovu izričitog ili prećutnog odobrenja korisnika, kao i u slučajevima kada je branitelj, a posumnja da predstoji izvršenje težeg krivičnog djela ili kada se pokrene parnica radi namirenja troškova i izdataka koje je korisnik prouzrokovao nadležnom organu lažno prikazujući svoje imovno stanje, a u cilju obezbjeđenja besplatnog zastupanja.**
- (2) Službenu tajnu iz stava (2) ovog člana dužni su čuvati i drugi zaposlenici koji rade ili su radili u nadležnom organu.**

Član 29.

(Razlozi za odbijanje zastupanja)

Pravni zastupnik će odbiti odbranu i zastupanje u krivičnim stvarima i zastupanje u građanskom i upravnom postupku i upravnom sporu, u slučajevima predviđenim zakonima kojima se reguliše krivični, parnični i upravni postupak i upravni spor u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Član 30.

(Otkazivanje punomoći)

- (1) Odmah po saznanju za postojanje razloga i okolnosti iz člana 29. ovog zakona, pravni zastupnik je dužan otkazati punomoć korisniku.**
- (2) Po otkazivanju punomoći, pravni zastupnik je dužan u periodu od 30 dana nastaviti pružati pravnu pomoć, ako je to neophodno da se od korisnika otkloni kakva šteta, osim ako korisnik nije imenovao drugog zastupnika ili se preduzimanju tih radnji izričito protivi.**
- (3) Pravni zastupnik nije dužan postupati u skladu sa stavom (2) ovog člana ako korisnik otkáže punomoć, ali je dužan u momentu otkazivanja punomoći u pismenoj formi obavijestiti korisnika o svim relevantnim rokovima kao i zakazanim terminima u konkretnom predmetu.**

Član 31.

(Dužnosti pravnog zastupnika kao branitelja)

- (1) Pravni zastupnik kao branitelj tokom krivičnog postupka mora, zastupajući lice lišeno slobode, odnosno osumnjičenog ili optuženog, preduzimati sve neophodne radnje u cilju utvrđivanja činjenica i prikupljanja dokaza koji idu u korist lica koga brani, kao i zaštite njegovih prava.**
- (2) Prava i dužnosti pravnog zastupnika kao branitelja ne prestaju u slučaju opoziva, sve dok ga sudija, odnosno sudsko vijeće, ne razriješi te dužnosti.**

Član 32.

(Obaveza informisanja)

Pravni zastupnik je dužan da informiše korisnika o preduzetim radnjama u postupku i o svim drugim činjenicama relevantnim za tok i ishod konkretnog postupka.

Član 33.

(Druga prava i obaveze pravnog zastupnika)

Na prava, obaveze i odgovornosti pravnog zastupnika, koje nisu regulisane ovim zakonom, primjenjuju se odredbe zakona kojim su regulisana prava, obaveze i odgovornosti rukovodilaca organa uprave i upravnih organizacija i državnih službenika u Federaciji Bosne i Hercegovine i procesnih zakona u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Član 34.

(Angažovanje drugih lica)

- (1) Pravni zastupnik može u pojedinom postupku angažovati ili zatražiti angažovanje vještaka, sudskih tumača i drugih lica, kada ocijeni da je to neophodno za vršenje odbrane ili zastupanja.**
- (2) Pravni zastupnik je dužan da predlaže ili angažuje lice iz stava (1) ovog člana nepristrasno, rukovodeći se isključivo njegovom stručnošću i iskustvom u obavljanju poslova za koje se angažuje.**

POGLAVLJE VIII. FINANSIRANJE, SARADNJA I STRUČNO USAVRŠAVANJE

Član 35.

(Finansiranje)

- (1) Sredstva za organizovanje i pružanje besplatne pravne pomoći od strane nadležnog organa osiguravaju se u budžetu Kantona.**
- (2) Sredstva za pružanje pravne pomoći udruženjima i fondacijama registrovanim za pružanje besplatne pravne pomoći osiguravaju se na osnovu odobrenog projekta, u skladu sa zakonom i drugim propisima.**

Član 36.

(Međusobna saradnja nadležnih organa)

- (1) Nadležni organ uspostavlja saradnju s drugim organima osnovanim za pružanje besplatne pravne pomoći, udruženjima i fondacijama registrovanim za pružanje besplatne pravne pomoći i drugim subjektima ovlaštenim za pružanje besplatne pravne pomoći, u cilju razmjene informacija i prakse u oblasti besplatne pravne pomoći.**
- (2) Nadležni organ saraduju sa centrima za socijalni rad, nadležnim ministarstvima, jedinicama lokalne samouprave i drugim organima, u cilju praćenja prakse primjene zakonskih odredbi u određenim oblastima i analize potrebe građana da svoja prava i obaveze definirane tim zakonima rješavaju uz pružanje besplatne pravne pomoći.**

Član 37.

(Edukacija kadrova i unapređenje kvaliteta)

- (1) Nadležni organ osigurava stručno usavršavanje pravnih zastupnika, naročito u oblasti međunarodnih standarda, propisa i prakse kako bi se osigurao kontinuirani razvoj kvaliteta pružene usluge.**
- (2) Nadležni organ kontinuirano unaprijeđuju kvalitet i kvantitet pružanja besplatne pravne pomoći.**

POGLAVLJE IX. KANTONALNI ZAVOD ZA PRUŽANJE BESPLATNE PRAVNE POMOĆI

Član 38.

(Status Kantonalnog zavoda za pružanje besplatne pravne pomoći)

Kantonalni zavod za pružanje besplatne pravne pomoći (u daljem tekstu: Zavod) je samostalna upravna organizacija Kantona, koja se osniva zakonom kojim se uređuje organizacija i djelokrug organa uprave i upravnih organizacija Kantona.

Član 39.

(Nadležnost Zavoda)

Zavod osigurava pružanje besplatne pravne pomoći, na način i pod uslovima utvrđenim ovim zakonom.

Član 40.

(Edukacija kadrova i kontrola kvaliteta)

- (1) Zavod osigurava kontinuiranu edukaciju kadrova koji pružaju besplatnu pravnu pomoć.
- (2) Zavod kontinuirano kontroliše kvalitet i kvantitet pružanja besplatne pravne pomoći i predlaže mjere za unapređenje sistema upravljanja i pružanja besplatne pravne pomoći.

Član 41.

(Javnost rada i izvještavanje)

- (1) Zavod osigurava kontinuirano pružanje informacija javnosti o ciljevima, načinu obezbjeđenja i drugim pitanjima iz oblasti besplatne pravne pomoći.
- (2) Radi praćenja i unaprijeđenja besplatne pravne pomoći, Zavod podnosi Vladi i Skupštini Kantona godišnji izvještaj o radu s prijedlogom mjera za unapređenje sistema pružanja pravne pomoći, koji sadrži naročito podatke o broju korisnika besplatne pravne pomoći po oblastima u kojima je pružena pravna pomoć, broju i vrsti postupaka pred pravosudnim organima, organima uprave i drugim organima, trajanju postupaka, broju predmeta koji su u toku i drugim pitanjima od značaja za izvještavanje o pružanju besplatne pravne pomoći.

POGLAVLJE X. NADZOR I KONTROLA KVALITETA

Član 42.

(Nadzor nad primjenom zakona)

Nadzor nad primjenom ovog zakona vrši Ministarstvo pravde i uprave Kantona .

Član 43.

(Kontrola kvaliteta koju vrši direktor Zavoda)

- (1) Direktor Zavoda stara se o stručnom i savjesnom pružanju besplatne pravne pomoći od strane pravnih zastupnika.
- (2) U slučaju nestručnog i nesavjesnog pružanja besplatne pravne pomoći, odnosno opravdanih pritužbi građana, direktor je dužan da preduzme mjere predviđene zakonom radi otklanjanja nepravilnosti i utvrđivanja odgovornosti pravnog zastupnika.
- (3) Korisnik besplatne pravne pomoći ima pravo da, u slučaju nestručnog i nesavjesnog pružanja besplatne pravne pomoći, podnese pritužbu direktoru Zavoda.

Član 44.

(Kontrola kvaliteta koju vrši organ pred kojim se vodi postupak)

U slučaju nestručnog i nesavjesnog pružanja besplatne pravne pomoći , organ pred kojim se vodi postupak dužan je na to upozoriti pravnog zastupnika i o tome sastaviti službenu zabilješku u spisu, kao i o nestručnom i nesavjesnom postupanju pravnog zastupnika pismeno upozoriti direktora Zavoda i korisnika.

POGLAVLJE XI. KAZNENE ODREDBE

Član 45.

(Krivična i prekršajna odgovornost)

(1) Zabranjena je i kažnjiva svaka radnja kojom se dovodi do diskriminacije lica koja traže besplatnu pravnu pomoć (član 10).

(2) Krivično gonjenje i sankcioniranje počilaca djela iz stava (1) ovog člana, vrši se prema odgovarajućem krivičnom ili prekršajnom zakonodavstvu .

Član 46.

(Disciplinska i krivična odgovornost)

(1) Pravni zastupnici podliježu disciplinskoj odgovornosti za povrede odredaba ovog zakona, u skladu sa odredbama zakona kojim je regulisana disciplinska odgovornost državnih službenika .

(2) Ukoliko povrede odredaba iz stava (1) ovog zakona predstavljaju krivično djelo, krivično gonjenje i sankcioniranje počilaca djela iz stava (1) ovog zakona, vrši se prema odgovarajućem krivičnom zakonodavstvu .

POGLAVLJE XI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 47.

(Početak rada Zavoda)

Zavod počinje s radom u roku određenom zakonom kojim se reguliše organizacija organa uprave i upravnih organizacija Kantona.

Član 48.

(Podzakonski akti)

Pravilnik o načinu vođenja i sadržaju evidencija o pruženoj pravnoj pomoći , obrazac zahtjeva za ostvarivanje prava na besplatnu pravnu pomoć, obrazac izjave o imovinskom stanju i obrazac izjave o dopuštanju uvida u podatke o imovini korisnika i punoljenih članova njegovog porodičnog domaćinstva, donosi ministar pravde i uprave Kantona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 49.

(Stupanje na snagu zakona)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Kantona Sarajevo“.

Broj: _____ / ____
Sarajevo, _____ / ____

**PREDSJEDAVAJUĆA
SKUPŠTINE KANTONA**

prof.dr.Mirjana Malić

OBRAZLOŽENJE

Pravni osnov

Pravni osnov za donošenje Zakona o pružanju pravne pomoći, sadržan je u odredbi člana člana 18.b) Ustava Kantona Sarajevo kojim je utvrđeno da Skupština Kantona Sarajevo donosi zakone neophodne za izvršavanje funkcija Kantona, u vezi sa članom 8.stav 1. Ustava Kantona Sarajevo, kojim je propisano da će Skupština obezbijediti donošenje takvih propisa kojima će se u prvom redu zaštititi utvrđena ljudska prava i slobode, te uvesti efikasni instrumenti te zaštite.

Razlozi donošenja zakona

Razlog za donošenje ovog kantonalnog zakona proističe iz obaveza utvrđenih Strategijom za reformu sektora pravde u BiH za period od 2009. do 2013. godine , strateška oblast 3.Pristup pravdi, podoblast 3.2.Besplatna pravna pomoć i pristup pravnim informacijama , kao i pratećeg Akcionog plana na nivou Bosne i Hercegovine, kojima je predviđeno da se u 2011. godini obezbijedi stvaranje pravnog i institucionalnog okvira za uspostavljenje usklađenog sistema besplatne pravne pomoći u Bosni i Hercegovini u građanskim i krivičnim stvarima, te obaveza kantona da donesu svoje zakone o besplatnoj pravnoj pomoći, kao propisa koji je u isključivoj nadležnosti kantona.

Izvor prava na besplatnu pravnu pomoć je Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda iz 1950. godine s pratećim protokolima, a prava iz ove konvencije zagaranirana su članom II Ustava Bosne i Hercegovine, koji utvrđuje da se prava i slobode predviđene u Evropskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i u njenim protokolima direktno primjenjuju u Bosni i Hercegovini i imaju prioritet nad svim ostalim zakonima, odnosno Aneksom Ustava Federacije Bosne i Hercegovine-Instrumenti za zaštitu ljudskih prava koji imaju pravnu snagu ustavnih odredaba.

Iako Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda pravo na besplatnu pravnu pomoć izričito predviđa samo za optuženike, kada to nalažu interesi pravde i materijalni status optuženika, Konvencija ima i širu primjenu kroz praksu Evropskog suda za ljudska prava, koji je utvrdio da neispunjenje obaveze države da svojim građanima osigura besplatnu pravnu pomoć predstavlja kršenje prava na pravedno suđenje, te da je obaveza država članica da osiguraju besplatnu pravnu pomoć kada je to neophodno za efikasnu zaštitu građanskih prava i obaveza, nezavisno od mogućnosti stranke da se sama zastupa.

Kada je u pitanju pravna pomoć u predmetima rodno uvjetovanog nasilja i nasilja u porodici, važno je napomenuti da postoji niz obaveza koje država mora ispuniti prema svojim građanima, a jedna od njih je i pravedno suđenje. Naime, Konvencija o ukidanju svih oblika diskriminacije žena Ujedinjenih nacija predviđa niz obaveza države iz ove oblasti, što je potvrđeno i Zaključnim komentarima koje je Komitet napisao o Bosni i Hercegovini 2006. godine.¹ Također, na nivou Ujedinjenih nacija postoji i Deklaracija o ukidanju nasilja nad ženama, Pekinška deklaracija te niz drugih dokumenata koji promoviraju ukidanje nasilja nad ženama.

Konvencija o pravima djeteta iz 1989. godine promovira pravo djeteta, koje je trajno lišeno porodične sredine, na posebnu zaštitu i pomoć države, kao i čitav niz mjera koje preduzima vlast radi zaštite djeteta u sudskim i drugim postupcima.

Pored nacionalnih zakonodavstava, u Evropskoj uniji je prisutno i pravo na pravnu pomoć van zemlje boravišta, koje je utvrđeno Evropskim sporazumom o dostavljanju

¹ Zaključni komentari za BiH Komiteta o ukidanju svih oblika diskriminacije žena Ujedinjenih nacija , CEDALJ/C/BIH/CO/3, 2006

molbi za pravnu pomoć koji datira od 1977. godine. Sve članice Evropske unije, sa izuzetkom Njemačke, potpisnice su Sporazuma. Bosna i Hercegovina je ratificirala ovaj sporazum, koji je na snazi u našoj zemlji od 31. 5. 2009. godine. Ovaj sporazum utvrđuje da svaki pojedinac koji ima boravište na teritoriji jedne od zemalja potpisnica, a koji želi predati zahtjev za pravnu pomoć u građanskim, privrednim ili upravnim postupcima na teritoriji druge države potpisnice može predati zahtjev u zemlji u kojoj boravi, a obaveza je te zemlje da zahtjev proslijedi onoj državi u kojoj se pravo ostvaruje. Organ koji je nadležan za dostavu zahtjeva također omogućava prijevod dokumenata koji su priloženi uz zahtjev, a svi dokumenti su oslobođeni obaveze legalizacije.

Pored navedenog sporazuma, Konvencija o međunarodnom pristupu pravdi, koja je potpisana u Hagu 1980. godine, predviđa dostavu zahtjeva za pravnu pomoć između potpisnica u formi koja je među njima dogovorena. Ova konvencija predviđa da državljani i građani s boravištem u zemlji koja je potpisnica Konvencije imaju pravo na pravnu pomoć u drugoj državi potpisnici pod istim uvjetima kao da imaju boravište u toj zemlji. Ovu konvenciju nisu ratificirale sve članice Unije. Bosna i Hercegovina je preuzela ovu konvenciju 1993. godine.

Kako se pristup sudu smatra osnovnim ljudskim pravom, Evropska komisija je dala prijedlog Direktive za pravnu pomoć koju je usvojilo Vijeće Evrope u januaru 2003, s ciljem poboljšanja pristupa pravdi uspostavljanjem minimalnih zajedničkih pravila koja se odnose na pravnu pomoć.

I čitav niz drugih međunarodnih pravnih dokumenata o ljudskim pravima, koji su sastavni dio ustavnog sistema Federacije Bosne i Hercegovine i Bosne i Hercegovine, utvrđuju obaveze pružanja besplatne pravne pomoći od strane državnih organa licima koja se nađu na njenoj teritoriji (tražioci azila, izbjeglice, lica pod supsidijarnom ili privremenom zaštitom, apatridi, žrtve trgovine ljudima i dr.).

Pored toga, imajući u vidu reforme pravosudnog sistema, posebno da je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine („Službeni list Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 55/06) predviđeno da se za branioca, pored advokata, može uzeti i pravni zastupnik kantonalnih, kao i federalnih institucija, zavoda za pravnu pomoć, stekli su se zakonski uslovi za zastupanje osumnjičenih, odnosno optuženih za krivična djela, gdje je propisana obavezna odbrana, i putem pravnih zastupnika kantonalne institucije za pruženje besplatne pravne pomoći, umjesto angažovanja advokata, čije usluge po advokatskoj tarifi znatno opterećuju kantonalni budžet.

Također, Zakon o parničnom postupku („Službeni list Federacije Bosne i Hercegovine“, br. 53/03, 73/05 i 19/06), u članu 301. predviđa da punomoćnik može biti i uposlenik službe za besplatnu pravnu pomoć, s tim što se pod pojmom služba podrazumijeva bilo koji organizacioni oblik koji strankama pruža pravnu pomoć bez naknade, čime su se stekli zakonski uslovi i za zastupanje u parničnom postupku.

Ministarstvo pravde i uprave Kantona aktivno je uključeno u izradu trećeg radnog materijala Okvirnog zakona o besplatnoj pravnoj pomoći, u kojem su predstavnici kantonalnih ministarstva pravde, ministarstva pravde Federacije BiH i BiH, Republike Srpske i Brčko Distrikta BiH, kao i nevladinog sektora i institucionalnih ograna koji su već formirani, usaglasili stavove i pravna rješenja koja utvrđuju način, uslove i kriterije za ostvarivanje prava na besplatnu pravnu pomoć, institucionalni okvir, prava, dužnosti i ovlaštenja pravnih zastupnika, nadzor nad primjenom zakona i dr., kao jedinstvene principe i kriterije, koji se trebaju utvrditi i kantonalnim zakonima

U iznalaženju i usaglašavanju najpovoljnijih zakonskih rješenja ,savjetodavnu i tehničku podršku, pružili su predstavnici međunarodnih organizacija (UNDP) te predstavnici nevladinog sektora, koji imaju dugogodišnja iskustva u ovoj oblasti.

Slični zakoni usvojeni su u Brčko Distriktu BiH, Republici Srpskoj i u određenom broju kantona (Posavski kanton, Tuzlanski kanton, Zeničko-dobojski kanton i Zapadnohercegovački kanton – donijeli su zakone kojima se utvrđuju način i uslovi za ostvarivanje besplatne pravne pomoći i osnovani su zavodi kao samostalne upravne organizacije koje pružaju besplatnu pravnu pomoć, a čije usluge se finansiraju iz budžeta kantona), dok su u ostalim kantonima ovi zakoni u pripremi ili su već prošli dio zakonodavne procedure.

Kako je donošenje Okvirnog zakona o pružanju besplatne pravne pomoći za sada neizvjesno, i zbog procedure usaglašavanja entiteta o dodatnim nadležnostima, u skladu sa članom III.5. Ustava Bosne i Hercegovine, a evidentna je nadležnost i obaveza kantona da donesu ovakav zakon, predlaže se njegovo donošenje u cilju osiguranja besplatne pravne pomoći građanima u postupcima pred pravosudnim organima i organima uprave i ostvarivanja normativnih pretpostavki za osnivanje i izvršavanje poslova iz nadležnosti Kantonalnog zavoda za pružanje besplatne pravne pomoći , a njegovo usklađivanje s Okvirnim zakonom izvršiće se nakon donošenja Okvirnog zakona.

Pored toga, predloženim Zakonom o pružanju besplatne pravne pomoći regulisano je da su subjekti pružanja besplatne pravne pomoći u Kantonu , pored Zavoda kao institucionalnog organa Kantona koji se finansira iz budžeta Kantona, advokati koji su članovi advokatskih komora u Bosni i Hercegovini, udruženja i fondacije registrovane za pružanje besplatne pravne pomoći i drugi subjekti, u skladu sa drugim zakonima.

U svrhu definisanja formalnog odnosa u vezi sa koordinacijom aktivnosti u procesu uspostave Zavoda za pružanje pravne pomoći, između UNDP-a-Projekat pristupa pravdi i Ministarstva pravde i uprave Kantona, dogovorena je materijalna podrška UNDP-a , koji je u 2011. godini obezbijedio Kantonu Sarajevo podršku koja se sastoji od projekta i radova renoviranja/prilagodavanja poslovnog prostora u kojem će biti sjedište Zavoda standardima EU u ovoj oblasti.Prostor u kojem bi trebalo biti sjedište Zavoda iznajmljuje se putem Službe za zajedničke poslove.

Javna rasprava o nacrtu Zakona

Skupština Kantona Sarajevo, na sjednici od 23.11.2011. godine, utvrdila je nacrt Zakona o pružanju besplatne pravne pomoći i stavila ga na javnu raspravu, u kantonalnim organima, jedinicama lokalne samouprave, naučnim i stručnim ustanovama i nevladinom sektoru u trajanju od 15 dana, a Izvještaj o rezultatima javne rasprave dostavljen je uz prijedlog Zakona.Primjedbe i prijedlozi koji su prihvaćeni, ugrađeni su u tekst prijedloga Zakona.

Usklađenost propisa s EU zakonodavstvom

U dijelu obrazloženja koje se odnosi na razloge donošenja naveli smo sve relevantne međunarodne konvencije i druge pravne dokumente s kojima je usklađen ovaj zakon.

Obrazloženje predloženih rješenja

POGLAVLJE I.(Čl.1.-4)-Ovim odredbama određuje se sadržaj Zakona, odnosno pitanja koja se regulišu Zakonom, definiše pojam besplatne pravne pomoći i minimuma prava korisnika, značenje pojedinih izraza koji se koriste u Zakonu i ravnopravnost spolova kad je u pitanju terminologija , odnosno rod imenice upotrebljen u tekstu Zakona.

Član 3.tačka h) usklađen je sa zahtjevima iz Javne rasprave.

POGLAVLJE II.(Čl.5-8) –propisuju se oblici ostvarivanja besplatne pravne pomoći, i to one koja se besplatno pruža svim licima, (opće informacije o pravima i obavezama i pomoć pri popunjavanju obrazaca), kao i pravne pomoći, koja je se pruža korisnicima pod uslovima propisanim ovim zakonom, evidencije , postupci u kojima se pruža besplatna pravna pomoć, kao i postupci u kojima se ona ne pruža (to su postupci koji nisu neophodni, odnosno ne mogu ih ni voditi lica lošeg imovinskog stanja, kao i pravne radnje za koje je obavezna notarska obrada).

Član 5.stav (1) tačka i) i član 7.usklađeni su sa zahtevima iz javne rasprave.

POGLAVLJE III.(Čl. 9. i 10.)- definišu se korisnici besplatne pravne pomoći i utvrđuje zabrana diskriminacije lica koja imaju pravo na besplatnu pravnu pomoć , prema definiciji utvrđenoj Zakonom o zabrani diskriminacije.

POGLAVLJE IV.(Čl. 11. - 15.)-propisuju se uslovi za ostvarivanje besplatne pravne pomoći i to lica koje to pravo ostvaruju na osnovu svog statusa , kao posebno osjetljive kategorije, kao i lica lošeg imovinskog stanja, koje se utvrđuje u postupku pred nadležnim organom i utvrđuje ko se smatra tim licem.

Član 9.tačka b) usklađen je sa zahtjevom iz Javne rasprave, član 11. stav (1) dopunjen je tačkom f) , jer su lica pod međunarodnom zaštitom korisnici prava po svom statusu, a dodat je novi član 12. kojim se utvrđuje način dokazivanja statusa.

Licem lošeg imovinskog stanja, koje ima pravo na besplatnu pravnu pomoć, smatra se lice čiji mjesečni prihodi po članu domaćinstva ne prelaze iznos od 40% prosječne isplaćene mjesečne neto plaće zaposlenih u Federaciji Bosne i Hercegovine u prethodnoj kalendarskoj godini, a nema nekretnine ili drugu imovinu , i navedeni procenat u članu 13.stav (1) usklađen je sa zahtjevom iz javne rasprave da se izjednači sa predloženim procentom na državnom nivou.

Prosječna isplaćenu mjesečnu neto plaću u Federaciji BiH u 2010 godini, prema saopštenju Federalnog zavoda za statistiku, iznosila je 804,37 KM («Službene novine Federacije BiH», broj 8/11), 40% od tog iznosa je 321,75 KM.(najniža penzija 310,73)

Propisano je da se kod utvrđivanja lošeg imovinskog stanja lica neće uzimati u obzir prihod i nekretnine i druga imovina članova porodičnog domaćinstva korisnika koji su protivna stranka u postupku.

Ovim odredbama je također utvrđeno da se prihodom i nekretninama i drugom imovinom smatraju prihodi i nekretnine i druga imovina članova porodičnog domaćinstva korisnika domaćinstva propisani kantonalnim Zakon o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice s djecom. «Službene novine Kantona Sarajevo», br.16/02,8/03,2/06,21/06 i 17710) kao uslov za ostvarivanje stalne socijalne pomoći.

Bez obzira što se pravna pomoć pruža besplatno , propisani su uslovi kada je podnosilac zahtjeva dužan djelimično nadoknaditi troškove postupka i uslovi pod kojima se besplatna pravna pomoć neće odobriti podnosiocu zahtjeva ili će se otkazati odobrena besplatna pravna pomoć, a član 14. usaglašen je s prijedlogom iz državnog zakona, da se u ovom slučaju rješenjem utvrđuju troškovi koje snosi organ i troškovi koje snosi podnosilac zahtjeva.

POGLAVLJE V.(Čl. 16.-23)-reguliše se postupak pružanja besplatne pravne pomoći, počev od podnošenja zahtjeva i dokaza o ispunjavanju kriterija, provjeri podataka, do donošenja rješenja o odobravanju besplatne pravne pomoći, prava na žalbu i određivanje organa za rješavanje po žalbi, vremenskom važenju rješenja o odobrenoj besplatnoj pravnoj pomoći ; propisuju slučajevi i uslovi kada je korisnik dužan da vrati nadležnom organu, odnosno u budžet Kantona, dosuđene troškove postupka i sredstva

utrošena za pružanje besplatne pravne pomoći. Također je naglašeno da se ne nadoknađuju troškovi postupka za izgubljeni spor.

Član 18.usaglašen je sa zahtjevima iz Javne rasprave da se definiše pojam «bez odgađanja»(novi stav (2) .

POGLAVLJE VI.(Čl. 24. i 25.)-Definisani su subjekti pružanja pravne pomoći u Kantonu, a to su, pored Kantonalnog zavoda za pružanje besplatne pravne pomoći , advokati koji su članovi advokatskih komora u Bosni i Hercegovini, udruženja i fondacije registrovane za pružanje besplatne pravne pomoći (član 25.stav (2) usaglašen je sa zahtjevima iz javne rasprave) i drugi subjekti, u skladu sa drugim zakonima.

Također je definisano da pravo zastupanja korisnika besplatne pravne pomoći imaju, pored sluzbenika nadležnog organa, pod uslovima propisanim ovim zakonom , i službenici udruženja koja su registrovana za pružanje besplatne pravne pomoći, i drugih subjekata, u skladu sa uslovima propisanim procesnim zakonima koji se odnose na punomoćnike (član 25.tačka b) usaglašena sa zahtjevima iz javne rasprave) i advokati- članovi advokatskih komora u Bosni i Hercegovini.

Zakonom o upravnom postupku utvrđeno je da punomoćnik stranke u upravnom postupku može biti svako lice koje je potpuno poslovno sposobno, osim onog koje se bavi nadripisarstvom, sindikat za svoje članove i zaposlenik pravnog lica za svoje zaposlene, a saglasno Zakonu o parničnom postupku, punomoćnik može biti advokat, advokatski pomoćnik i stručni saradnik zaposlen kod advokata, advokatsko društvo ili zaposleni kod službe za besplatnu pravnu pomoć, kao i , za pravna lica, zaposlenik tog pravnog lica.

POGLAVLJE VII.PRAVNI ZASTUPNIK (Čl. 26.-34)-Propisano je da poslove pravnog zastupnika u nadležnom organu obavljaju rukovodeći državni službenici i stručni savjetnici, koji imaju ovlaštenje da samostalno obavljaju poslove pružanja besplatne pravne pomoći i propisane posebne uslove (pravosudni ispit i godine radnog staža poslije položenog pravosudnog ispita), pored opštih uslova propisanih za državne službenike, radi zastupanja pred pravosudnim organima u skladu s procesnim zakonima, te pravo na uvećanje plaće iz navedenih razloga.Pored toga propisana su prava i obaveze pravnih zastupnika i mogućnost angažovanja drugih lica (vještaci i dr.), kada je to neophodno za uspješnu odbranu ili korisnika.

POGLAVLJE VIII (Čl. 35.-37)-Ovim poglavljem regulisano je budžetsko finansiranje djelatnosti pružanja besplatne pravne pomoći od strane nadležnog organa, te osiguravanje sredstava za pružanje pravne pomoći udruženjima koja su registrovana za pružanje besplatne pravne pomoći na osnovu odobrenog projekta, u skladu sa zakonom i drugim propisima. saradnja i stručno usavršavanje, saradnja nadležnog organa Kantona s drugim organima osnovanim prema propisima o pružanju besplatne pravne pomoći , udruženjima registrovanim za pružanje besplatne pravne pomoći i drugim pravnim licima i organizacijama, na svim nivoima , u cilju razmjene informacija i prakse u oblasti besplatne pravne pomoći, te obaveza saradnje sa centrima za socijalni rad, nadležnim ministarstvima, jedinicama lokalne samouprave i drugim organima, u cilju praćenja prakse primjene zakonskih odredbi u određenim oblastima i analize potrebe građana da svoja prava i obaveze definirane tim zakonima rješavaju uz pružanje besplatne pravne pomoći.

Također se propisuje obaveza nadležnog organa da obezbijedi stalnu edukaciju kadrova i kontinuirano unaprijeđivanje kvaliteta pružanja besplatne pravne pomoći.

POGLAVLJE IX.(ČL.38.-41)-Utvrđuje se status Kantonalnog zavoda za pružanje besplatne pravne pomoći, kao samostalne kantonalne upravne organizacije koja se osniva Zakonom o organima uprave i upravnim organizacijama Kantona Sarajevo, utvrđuju nadležnosti Zavoda, obaveza Zavoda da osigurava kontinuiranu edukaciju kadrova koji pružaju besplatnu pravnu pomoć i kontroliše kvalitet i kvantitet pružanja besplatne pravne pomoći i predlaže mjere za njeno unapređenje, te javnost rada i izvještavanje , putem podnošenja izvještaja Vladi i Skupštini Kantona , radi praćenja i unaprijeđenja besplatne pravne pomoći .

POGLAVLJE X. (Član 42-44)-Naziv poglavlja je izmijenjen i dodata su dva nova člana Propisuje se da nadzor na primjenom ovog zakona vrši Ministarstvo pravde i uprave Kantona.Nadzor se vrši u skladu sa odredbama Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji BiH(Upravni nadzor-čl.15.-nadzor nad zakonitošću upravnih i drugih akata i inspeksijski nadzor).

Propisano je da kontrolu kvaliteta (stručno i savjesno pružanje) besplatne pravne pomoći vrše direktor Zavoda i organ pred kojim se vodi postupak u kojem se pruža besplatna pravna pomoć. Propisane su mjere koje su dužni preduzeti u slučaju nestručnog i nesavjesnog postupanja, odnosno pravo korisnika na podnošenje pritužbi. Postupanje direktora u ovim slučajevima regulisano je zakonima koji se odnose na državnu upravu i državne službenike .

POGLAVLJE XI.(čl. 45. i 46)- Kaznenim odredbama utvrđuje se da zabranjena i kažniva svaka radnja kojom se dovodi do diskriminacije lica u smislu člana 10.Zakona, a krivično gonjenje i sankcionisanje počinitelja vrši se prema odgovarajućem krivičnom i prekršajnom zakonodavstvu.

Posebno je regulisano da pravni zastupnici podliježu disciplinskoj odgovornosti za povredu odredaba Zakona, u skladu sa odredbama zakonom kojim se reguliše disciplinska odgovornost državnih službenika , koja ne isključuje ni krivičnu odgovornost.

POGLAVLJE XII.(Čl. 47.-49)-Utvrđuje se početak rada Kantonalnog zavoda za pružanje besplatne pravne pomoći, rok za donošenje podzakonskih akata i propisivanje obrazaca i stupanje na snagu ovog zakona.

Finansijska sredstva za provođenje zakona

Obrazloženje potrebnih sredstava za rad Zavoda za pružanje besplatne pravne pomoći dato je uz prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o organizaciji organa uprave i upravnih organizacija Kantona Sarajevo, koji je usvojen na Devetoj radnoj sjednici Skupštine Kantona Sarajevo, održanoj dana 23.11.2011. godine, a u nacrtu Budžeta Kantona Sarajevo za 2012. godinu otvorena je pozicija «Zavod za besplatnu pravnu pomoć», u kojoj je predviđeno 250.200 ,00 KM za rad Zavoda.

PRILOZI USTAV KANTONA SARAJEVO

Član 18.b)

Skupština Kantona:

- b) donosi zakone i druge propise u okviru izvršavanja nadležnosti Kantona, izuzev propisa koji su ovim Ustavom ili zakonom dati u nadležnost Vlade Kantona;

Član 8.stav 1.

Zaštita ljudskih prava i sloboda

Skupština će obezbijediti donošenje takvih propisa kojima će se u prvom redu zaštititi utvrđena ljudska prava i slobode, te uvesti efikasne instrumente te zaštite.

ZAKON O KRIVIČNOM POSTUPKU FEDERACIJE BIH

(«Službene novine FBiH», br.35/03,37/03,56/03,78/04,28/05,55/06,27/07,53/07,9/090 i

12/10)

(IZVOD)

Član 53.

Pravo na branioca

(Kompilirani tekst)

- (1) Osumnjičeni odnosno optuženi može imati branioca tokom cijelog postupka.
- (2) Za branioca se može uzeti advokat pod uslovima koji su propisani Zakonom o advokaturi Federacije Bosne i Hercegovine, pravni zastupnici kantonalnih, kao i federalnih institucija (zavoda/kancelarija za pravnu pomoć) koji imaju položen pravosudni ispit i najmanje tri godine radnog iskustva na pravnim poslovima.
- (3) Ukoliko osumnjičeni odnosno optuženi sam ne uzme branioca, osumnjičenom odnosno optuženom osim ako se on tome izričito ne protivi, mogu branioca uzeti njegov zakonski zastupnik, bračni odnosno vanbračni drug, krvni srodnik u pravoj liniji do bilo kog stepena, usvojilac, usvojenik, brat, sestra ili hranilac.
- (4) Branilac mora predati punomoć za zastupanje prilikom preduzimanja prve radnje u postupku.

Član 59.a

- (1) Listu branitelja rješenjem utvrđuje nadležni ministar pravde u saradnji sa nadležnom advokatskom komorom i institucijama *sui generis* (zavodi/kancelarije za pravnu pomoć).**
- (2) Lista branitelja dostavlja se svim sudovima, nadležnom tužilaštvu, te nadležnom ministarstvu unutrašnjih poslova.**

ZAKON O PARNIČNOM POSTUPKU

(„Službeni list Federacije Bosne i Hercegovine“, br. 53/03, 73/05 i 19/06)

(Izvod)

Član 301.

- (1) Punomoćnik može biti advokat, advokatsko društvo ili zaposleni kod službe za besplatnu pravnu pomoć, kao i, za pravna lica zaposleni kod tog pravnog lica, a za fizička lica bračni odnosno vanbračni drug stranke ili srodnik stranke po krvi ili po tazbini.**
- (2) Ako sud utvrdi da punomoćnik koji je advokat ne vrši svoju dužnost u skladu sa Zakonom o advokaturi, sud će o tome obavijestiti nadležnu advokatsku komoru i, ako je to moguće, stranku koju advokat zastupa.**

ZAKON O ZABRANI DISKRIMINACIJE

(«Službeni glasnik Bosne i Hercegovine», broj 59/09)

(Izvod)

Član 2.

(Diskriminacija)

- (1) Diskriminacijom, u smislu ovog zakona, smatraće se svako različito postupanje, uključujući svako isključivanje, ograničavanje ili davanje prednosti utemeljeno na stvarnim ili

pretpostavljenim osnovama prema bilo kojem licu ili grupi lica na osnovu njihove rase, boje kože, jezika, vjere, etničke pripadnosti, nacionalnog ili socijalnog porijekla, veze s nacionalnom manjinom, političkog ili drugog uvjerenja, imovnog stanja, članstva u sindikatu ili drugom udruženju, obrazovanja, društvenog položaja i pola, polnog izražavanja ili orijentacije, kao i svaka druga okolnost koja ima za svrhu ili posljedicu da bilo kojem licu onemogući ili ugrožava priznavanje, uživanje ili ostvarivanje na ravnopravnoj osnovi prava i sloboda u svim oblastima javnog života.

(2) Zabrana diskriminacije primjenjuje se na sve javne organe kao i na sva fizička ili pravna lica, kako u javnom tako i u privatnom sektoru, u svim oblastima, a naročito: zaposlenja, članstva u profesionalnim organizacijama, obrazovanja, obuke, stanovanja, zdravstva, socijalne zaštite, dobara i usluga namijenjenih javnosti i javnim mjestima, te obavljanja privrednih aktivnosti i javnih usluga.

ZAKON

O SOCIJALNOJ ZAŠTITI, ZAŠTITI CIVILNIH ŽRTAVA RATA I ZAŠTITI PORODICE SA DJECOM

(«Službene novine Kantona Sarajevo», br.16/02,8/03,2/06,21/06 i 17710)

(Izvod)

Član 8.

(Kompilirani tekst)

Ukupan prihod domaćinstva kao uvjet za ostvarivanje prava po ovom zakonu, čine prihodi koje članovi domaćinstva ostvaruju po osnovu:

- 1. plaća i drugih primanja iz radnog odnosa;**
- 2. starosne, invalidske i porodične penzije;**
- 3. poljoprivredne djelatnosti;**
- 4. primanja po propisima iz invalidsko-boračke zaštite i zaštite civilnih žrtava rata;**
- 5. primanja po osnovu socijalne zaštite, izuzev primanja po osnovu novčane naknade za pomoć i njegu od druge osobe i dodatka za njegu i pomoć od druge osobe,**
- 6. primanja po osnovu prava na ličnu invalidninu po svim osnovama, izuzev u postupku ostvarivanja prava na stalnu novčanu pomoć, novčanu naknadu za pomoć i njegu od druge osobe i dodatka za njegu i pomoć od druge osobe.**
- 7. prihoda ostvarenih po osnovu imovinskih prava;**
- 8. prihoda ostvarenih po osnovu autorskih prava;**
- 9. prihoda ostvarenih po osnovu privrednih, uslužnih i drugih djelatnosti;**
- 10. prihoda po osnovu registrovane dopunske djelatnosti.**

Član 9.

Prihodom od poljoprivredne djelatnosti u smislu tačke 3. člana 8. ovog zakona, smatra se katastarski prihod iz prethodne godine koji se dijeli sa 12 mjeseci i brojem članova domaćinstva.

Član 10.

Prihodom ostvarenim po osnovu imovinskog prava u smislu tačke 5. člana 8. ovog zakona, smatra se prihod ostvaren prodajom imovine, davanjem imovine u zakup ili najam.

Član 11.

Prihod u smislu tačke 7. člana 8. ovog zakona je godišnji prihod koji se dijeli sa 12 mjeseci i brojem članova domaćinstva.

Član 20.

Za ostvarivanje prava na stalnu novčanu pomoć, osim uvjeta propisanih Federalnim zakonom i ovim zakonom, korisnik ne smije biti vlasnik nekretnina (kuće, stana i druge

nekretnine) koje svojom veličinom prelaze potrebe domaćinstva, odnosno čijom bi se prodajom ili davanjem u zakup mogla ostvariti sredstva potrebna za izdržavanje ili bi se po osnovu te imovine izdržavanje moglo obezbijediti ugovorom o doživotnom izdržavanju, što u svakom konkretnom slučaju procjenjuje stručni tim Službe. Korisnik ili domaćinstvo koji su ostvarili sredstva prodajom imovine ili su darovali svoju imovinu nemaju pravo na stalnu novčanu pomoć za razdoblje za koje iznos pomoći odgovara visini osnovice za plaćanje poreza na promet nekretnina.

Član 21.

Pravo na stalnu novčanu pomoć ne mogu ostvariti domaćinstva u kojima je jedan od članova vlasnik preduzeća ili samostalne radnje ili ima registriranu dopunsku djelatnost, odnosno domaćinstva u kojima su jedan ili više članova vlasnici ili posjednici automobila, osim ako su u pitanju osobe sa invaliditetom koje po propisima iz oblasti poreske i carinske politike mogu uvesti ili na domaćem tržištu kupiti motorno vozilo kao ortopedsko ili drugo pomagalo.

IZVJEŠTAJ
O REZULTATIMA JAVNE RASPRAVE O NACRTU ZAKONA O PRUŽANJU
BESPLATNE PRAVNE POMOĆI

Skupština Kantona Sarajevo, na sjednici od 23.11.2011. godine, utvrdila je nacrt Zakona o pružanju besplatne pravne pomoći i stavila ga na javnu raspravu, u kantonalnim organima, jedinicama lokalne samouprave, naučnim i stručnim ustanovama i nevladinom sektoru u trajanju od 15 dana, s tim da javnu raspravu organizuje i vodi Vlada Kantona Sarajevo. Vlada Kantona Sarajevo obavezana je da, nakon provedene javne rasprave, podnese Skupštini Kantona Sarajevo Izvještaj o rezultatima javne rasprave, koji sadrži primjedbe, prijedloge i mišljenja, kao i da da obrazloženje razloga zbog kojih pojedine primjedbe, prijedlozi i mišljenja nisu prihvaćeni u pripremi prijedloga Zakona.

Postupajući po navedenom zaključku Skupštine Kantona Sarajevo, nacrt Zakona dostavljen je kantonalnim organima, općinama u Kantonu Sarajevo, Gradu Sarajevu, Mreži „Sporazum plus“- Kanton Sarajevo, Fondaciji lokalne demokratije BiH, Udruženju Naša prava, kao i postavljen na WEB stranicu Skupštine Kantona Sarajevo, s zaključkom Skupštine Kantona Sarajevo o stavljanju na javnu raspravu nacrtu Zakona, radi omogućavanja naučnoj i stručnoj javnosti i građanima da učestvuju u javnoj raspravi.

Primjedbe, prijedloge i mišljenja dostavili su pismeno :

1. Fondacija lokalne demokratije BiH
2. Udruženje Vaša prava Bosne i Hercegovine
3. Predstavništvo UNHCR-a u BiH
4. Ministarstvo za boračka pitanja Kantona Sarajevo

Na sjednici Skupštine Kantona Sarajevo, održanoj 23.11.2011. godine, postavili su pitanja i dali sugestije poslanici:

1. Predrag Kojović
2. Besim Mehmedić
3. Kenan Ademović
4. Nabil Naser
5. Nermin Pećanac

Izvještaj sadrži sistematizovane primjedbe koje se odnose na pojedine članove Zakona, a date su od različitih učenika u javnoj raspravi i stav predlagača, odnosno obrazloženje zbog čega pojedine prijedloge i sugestije nije bilo moguće prihvatiti.

NAČELNE PRIMJEDBE

Poslanik Predrag Kojović- **sugeriše popunjavanje Zavoda iz reda postojećih zaposlenika u kantonalnim organima**

Poslanik Besim Mehmedić- **..sugeriše popunjavanje Zavoda iz reda postojećih zaposlenika u kantonalnim organima**

Poslanik Nabil Naser- **....Ako USAID finansira i šta onda Vlada finansira i šta mi kao Skupština finansiramo? Ko je ovdje finansijer i da ne govorimo vlasništvo tog Zavoda i gdje će biti lociran? Jel to naše vlasništvo, ono što je gospodin Mehmedić rekao? Hoće li to biti vlasništvo Kanton Sarajevo ili će to biti vlasništvo USAID ili neke ipak NGO?**

STAV PREDLAGAČA

- **Popunjavanje radnih mjesta mora biti izvršeno u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima se regulišu pitanja uslova za rad državnih službenika i namještenika, posebnim uslovima za državne službenike-pravne zastupnike utvrđenim ovim zakonom,**

kao i zakonom propisanim mogućnostima popunjavanja radnih mjesta (interni oglas, interni konkurs, sporazumno preuzimanje i javni konkurs), o čemu treba voditi računa radi zapošljavanja postojećih kadrova.

- Prostor za rad Zavoda iznajmljuje se putem Stručne službe za zajedničke poslove, UNDP finansira opremanje i adaptaciju (montažne pregrade, namještaj i oprema, obuka i dr) kao donaciju , a sredstva koja treba obezbijediti iz budžeta su sredstva za plaće i za rad Zavoda u skladu s utvrđenim nadležnostima) , što je sve objašnjeno prilikom donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o organizaciji organa uprave i upravnih organizacija Kantona Sarajevo na Devetoj sjednici održanoj 23.11.2011. godine, kada je utvrđeno osnivanje Zavoda.

Poslanik Nermin Pećanac-Sada imamo tamo, par miliona maraka koje izdvajamo za obavezno branjenje po službenoj dužnosti ono što sud dodijeli. I sada imamo ovo. Hoće li ovo jendo drugo isključivati, hoće li se podudarati, jer ja kažem ovo je idealna stvar ali se bojim da je u startu ne pokvarimo. Ja ću za nju glasati , pogotovo što je u Nacrtu i raspravi ali bojim se da dajemo na dvije strane besplatnu pravnu pomoć. Ovo sada što ćemo davati, financirati ćemo zaposlene, i to su vam sredstva koja ćete izdvojiti... , dal to znači pred sudom za ratne zločine i treće da u Nacrtu Budžeta predložimo već sredstva za ovo što se sada predviđa.

STAV PREDLAGAČA

Saglasno članu 53.stav (2) Zakona o krivičnom postupku branitelji mogu biti advokati, članovi advokatskih komora i pravni zastupnici kantonalnih, kao i federalnih institucija (zavoda/kancelarija za pravnu pomoć), što znači da će se na listu branilaca po službenoj dužnosti, koju sačinjava nadležni ministar u saradnji sa nadležnom advokatskom komorom i institucijama sui generis (zavodi/kancelarije za pravnu pomoć)(član 59.a.ZKP-a), biti uvršteni i pravni zastupnici Zavoda.Lista se sačinjava za sudove u Federaciji, a za ratne zločine koji se procesuiraju na Sudu BiH sačinjava se posebna lista branilaca po službenoj dužnosti za taj sud i za sada nije regulisano da se na listi nalaze pravni zastupnici institucija za pružanje besplatne pravne pomoći.

Tokom rada Zavoda moći će se sagledati da li su planirana sredstva odgovarajuća.

Udruženje Vaša prava Bosne i Hercegovine

1.Prije svega, smatramo da bilo potrebno iskoristiti znanje i iskustvo u ovoj oblasti, organizacije koja 15.godina pruža besplatnu pravnu pomoć građanima Kantona Sarajevo kao i građanima na prostoru cijele Bosne i Hercegovine. Mi smo na taj način dali doprinos i obezbjedile mogućnost hiljadama građana u ovom kantonu da ostvare zagantovano pravo na pristup pravdi, u situaciji kada od strane države uređena besplatna pravna pomoć nije bila dostupna. Dugodišnje uspješno iskustvo u pružanju besplatne pravne pomoći daje legitimitet nevladinim organizacijama koje pružaju besplatnu pravnu pomoć građanima da budu dio sistema ove vrste pomoći.

Predloženi nacrt Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći ne može zadovoljiti pravo građana na realnu potrebu za besplatnom pravnom pomoći. Ovo se posebno odnosi na subjekte ovlaštene za pružanje pravne pomoći, te potpuno izbjegavanja regulisanja i isključivanje NVO iz budžetiranja već se ostavlja jedina mogućnost finansiranja po projektima koji nisu jasno i precizno definisani.

Na ovaj način se, ponovo isključivo pravo na pružanje besplatne pravne pomoći u kantonu Sarajevo ostavlja državnim službenicima i isključivo finansiranje iz kantonalnog budžeta što dovodi u pitanje nezavisnost ovih organa i stvarnu volju da se pruži adekvatna pravna pomoć.

Mišljenja smo da je trebalo iskoristiti postojeće kapacitete i omogućiti da udruženja registrovanih za pružanje besplatne pravne pomoći i dalje nastave da pružaju besplatnu pravnu pomoć, prvenstveno zbog toga što su iste specijalizovane za određene oblasti, ali i iz razloga što su sve ovo vrijeme uspješno pružale sve vidove besplatne pravne pomoći. U području pružanja besplatne pravne pomoći, NVO su imale i trebale bi i dalje imati važnu ulogu u pružanju besplatne pravne pomoći.

Pravo na pristup pravosuđu jedno je od osnovnih ljudskih prava. Ostvarivanje ovog prava umnogome ovisi o dostupnosti pravne pomoći svim građanima bez obzira na njihov socio-ekonomski status. Stoga je postojanje efikasnog sistema besplatne pravne pomoći u svakoj zemlji jedan od osnovnih garanta ostvarivanja ljudskih prava i sloboda u Bosni i Hercegovini.

Smatramo da je pravo na besplatnu pravnu pomoć, shvaćeno u najširem smislu, osnovno ljudsko pravo koje bi trebalo da garantuje pristup pravdi ne samo kod upravnih i pravosudnih institucija kroz zastupanje, nego i kao pravo na relevantne pravne informacije, pravne savjete i upoznavanje o pravima. Ključ uspostave dobrog sistema besplatne pravne pomoći građanima leži u shvatanju i razumijevanju uloge države koju treba posmatrati iz perspektive ljudskih prava i sloboda.

Polazeći od gore istaknutog, jasno proizilazi da rješenja u nacrtu Zakona ne idu u prilog efikasnom, brzom i kvalitetnom ostvarivanju prava na besplatnu pravnu pomoć, što bi morala biti suštinska intencija, nego povećanju administracije i usmjeravanju budžetskih sredstava za besplatnu pravnu pomoć državi i njenom aparatu. Ovakva rješenja nisu usklađena sa međunarodnim standardima i predstavljaju suprotan pristup obavezama harmonizacije propisa Bosne i Hercegovine sa propisima zemalja Evropske Unije i u suštini ograničavaju pravo na pristup sudu ili upravnom organu, što je suprotno odredbama člana 6. i 13. Evropske konvencije.

Sa posebnom pažnjom ističemo i činjenicu da je članom 34. Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama, između ostalih, predviđeno pravo na podnošenje predstavke Evropskom sudu u Strazburu i to i od strane NVO.

Iz prethodno navedenog proizilazi da se pri opredjeljenju za navedena rješenja uopšte nije imalo u vidu opšte stanje u BiH, slaba platežna moć korisnika, iskustva i zakonska rješenja drugih zemalja kada je u pitanju oblast besplatne pravne pomoći, kao ni činjenica da je Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći propis čiji je cilj obezbjeđenje pomoći u ostvarivanju osnovnih ljudskih prava zagarantovanih Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i osnovnim slobodama, kao i brojnim drugim konvencijama, koje su direktno inkorporirane u Ustav i pravni sistem Bosne i Hercegovine.

Nadamo se da će nam biti omogućeno da u zajedničkoj demokratskoj raspravi branimo svoje stavove i izložimo argumente, odnosno da u detalje damo obrazloženje za sve ono za što se zalažemo i što je u direktnom interesu građana, kada je u pitanju besplatna pravna pomoć, te na taj način dođemo do prihvatljivih rješenja za građane ove države.

STAV PREDLAGAČA

Ne mogu se prihvatiti stavovi izneseni u generalnoj primjedbi. Nevladine organizacije koje pružaju besplatnu pravnu pomoć su ovim zakonom utvrđene kao subjekti pružanja besplatne pravne pomoći u skladu sa svojim aktima o osnivanju i registraciji i ni jednom odredbom ovog zakona nisu stavljeni u neravnopravan položaj, u pogledu djelatnosti pružanja pravne pomoći, u odnosu na institucionalni organ koji se osniva u skladu s međunarodnim obavezama države da osnuje vlastiti organ za pružanje besplatne pravne pomoći iz sredstava kojima raspolaže. NVO se ovim zakonom ne onemogućava da imaju i dalje važnu ulogu u pružanju besplatne pravne pomoći, u skladu sa svojim

kapacitetima i sredstvima kojima raspolažu, a pogotovo im se ne oduzimaju niti mogu oduzeti prava utvrđena članom 34.(podnošenje pojedinačnih predstavki) Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama, a prava utvrđena članom 6. (pravo na pravično suđenje) i članom 13.(pravo na djelotvoran pravni lijek) Evropske konvencije su prava koja se upravo omogućavaju kroz različite vidove besplatne pravne pomoći koju pružaju nadležni državni organi i drugi subjekti za pružanje besplatne pravne pomoći.

Radi pomoći, a ne isključivanja iz pristupa budžetskim sredstvima, nevladinim organizacijama koje su registrovane za pružanje besplatne pravne pomoći, u skladu sa Zakonom o izvršenju Budžeta Kantona Sarajevo i Uredbom o kriterijima za finansiranje programa i projekata neprofitnih organizacija i udruženja koji se finansiraju /sufinansiraju iz budžeta Kantona Sarajevo, predviđeno je da se iz budžeta Kantona finansiraju /sufinansiraju programi udruženja i fondacija registrovanih za pružanje besplatne pravne pomoći.

Ovim zakonom Kanton Sarajevo osniva samostalnu i nezavisnu kantonalnu upravnu organizaciju za pružanje besplatne pravne pomoći, koju finansira iz budžeta i koja nije i ne treba da bude suprostavljena ostalim subjektima pružanja besplatne pravne pomoći, a izrečene sumnje u pristrasnost prilikom pružanja besplatne pravne pomoći pred kantonalnim organima mogle bi se na isti način izreći i kad je u pitanju npr. inspeksijski nadzor koji vrše kantonalni inspektori u kantonalnim organima. Osnov postupanja kantonalnih organa su načela utvrđena u odredbama čl.3.i 4.Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji BiH i to ne bi trebalo biti upitno.

Udruženje Vaša prava Bosne i Hercegovine

Ključna pitanja na koja sam zakon treba dati odgovor ostaju i dalje otvorena. I dalje ostaju neke pitanja koja nisu riješena prijedlogom Zakona. To se posebno odnosi na definisanje kriterija ko ima pravo na besplatnu pravnu pomoć, kada će to pravo ostvarivati, mogućnost korisniku da sam izabere pružaoca besplatne pravne pomoći sa liste, zastupanje u predmetima u kojima ima boravište na području jedne općine u BiH a predmet spora se vodi negdje drugo. Da bi nekom licu bila dostupna pravna pomoć u svim pravnim stvarima ne treba istu pretjerano formalizirati. To se prije svega odnosi na način ko i kada će odlučivati o pravu na besplatnu pravnu pomoć. Smatramo da se treba prilikom utvrđivanja i definisanja odredaba Zakona voditi sljedećim pitanjima:

- Da se osigura nezavisnost pružalaca besplatne pravne pomoći,
- Da se omogući ravnopravno pružanje besplatne pravne pomoći udruženjima koja su registrirana za to i da im se iz budžeta osiguraju određena novčana sredstva, prije svega na sačinjavanje žalbi koje se odnose na rješenja kojih su donosioci ministarstva kantona kao i drugih organa kantona Sarajevo, kao i sačinjavanje tužbi radi pokretanja upravnog spora pred Kantonalnim sudom. Ovo iz razloga, što smatramo da kantonalni zavod u ovim slučajevima neće efikasno i efektivno raditi na ovim žalbama odnosno tužbama jer se radi organima kantona. Isto tako ostaje upitno da li bi ovi organi podnijeli tužbu radi diskriminacije ako bi tužena strana bili organi kantona i sl. To jedino mogu uraditi nezavisni organi kao što su navedena udruženja registrirana za pružanje besplatne pravne pomoći,
- Da se prilikom odlučivanja o pravu na pravnu pomoć ne komplicira i formalizira samo odobravanje, nego da ono bude što jednostavnije,
- Da se vodi potreba o zaštiti principa jednakosti strana u postupku,
- Da se vodi briga o samoj složenosti pravne oblasti u kojoj se pruža besplatna pravna pomoć,

- Da su svima pod jednakim uslovima dostupne osnovne informacije o pravima i obavezama i pravni savjeti,

STAV PREDLAGAČA

Ne prihvataju se načelni stavovi koji su izneseni, a na sva pitanja i prijedloge date u ovom načelnom stavu odgovori su dati kroz primjedbe na konkretne odredbe Zakona na koje se načelni stavovi odnose .

POJEDINAČNE PRIMJEDBE

ČLAN 2. STAV 2.

1. Udruženje Vaša prava Bosne i Hercegovine

U članu 2. stavu (4) potrebno je propisati kako i na koji način lice koje ostvari besplatnu pravnu pomoć u mjestu svog prebivališta to pravo uživa na teritoriji BiH.

STAV PREDLAGAČA

Prijedlog se ne može prihvatiti. Navedeno pravo lica da ostvareno pravo na besplatnu pravnu pomoć uživa na teritoriji Bosne i Hercegovine je jasno i znači da će pravni zastupnik obavljati sve dužnosti (podnesci , zastupanje dr.) pred bilo kojim organom pred koji se ostvaruju prava korisnika na teritoriji BiH. Na koji način će on to obavljati nije moguće posebno propisivati jer se podrazumijeva lično zastupanje od strane zastupnika kojem je korisnik dao punomoć, ali je moguće da nadležni organi u kantonima, Republici Srpskoj i Brčko Distriktu BiH dogovore oblike međusobne saradnje, u skladu sa stavom (5) ovog člana, a ta saradnja se ne može nametnuti kantonalnim zakonom.

ČLAN 3. STAV 1. TAČKA h)

1. Poslanik Kenan Ademović

Član 3. tačka b) vezano za ostvarivanje besplatne pravne pomoći pa tu se spominje i pravičnost suđenje, mislim da nema razloga da ovaj Zakon daje nekom pravo na pravično suđenje s obzirom da je to pravo dato u Ustavu BIH i Evropskom konvencijom o ljudskim pravima.

STAV PREDLAGAČA

Navedena odredba predstavlja definiciju usklađenu s zatjevima iz međunarodnih konvencija koje se odnose na pravo na pravično suđenje i jednak pristup pravdi , odnosno predstavlja potvrdu realizacije ovih garantovanih prava kroz ovaj kantonalni zakon.

2. Udruženje Vaša prava Bosne i Hercegovine

U članu 3. stav 1. tačka h) trebalo bi da stoji da su ovi organi pružaoci pomoći u Kantonu Sarajevo i da su ravnopravni sa nadležnim organom iz tačke f), te da korisnici imaju pravo izbora.

STAV PREDLAGAČA

Prijedlog se ne može prihvatiti.

U članu 3. Zakona data su značenja pojedinih izraza koji se koriste , među kojima je objašnjeno da se pod pojmom «nadležni organ» podrazumijeva Kantonalni zavod za pružanje besplatne pravne pomoći, a pod pojmom «subjekta pravne pomoći» navedeni

su , pored nadležnog organa, i svi drugi (fizička i pravna lica) koji pružaju pravnu pomoć u Kantonu. Tačka h) upravo utvrđuje ravnopravnost nadležnog organa i ostalih subjekata za pružanje besplatne pravne pomoći u pogledu mogućnosti da pružaju besplatnu pravnu pomoć.

Nevladine organizacije koje pružaju besplatnu pravnu pomoć su ovim zakonom utvrđene kao subjekti pružanja besplatne pravne pomoći u skladu sa svojim aktima o osnivanju i registraciji i ni jednom odredbom ovog zakona nisu stavljeni u neravnopravan položaj, u pogledu djelatnosti pružanja pravne pomoći ,u odnosu na institucionalni organ Kantona (nadležni organ) koji se osniva u skladu s međunarodnim obavezama države da osnuje vlastiti organ za pružanje besplatne pravne pomoći iz sredstava kojima raspolaže. Ni jednom odredbom zakona nije korisnik obavezan da traži pravnu pomoć od nekog određenog pružaoca pravne pomoći niti je nadležnom organu data prednost ili ekskluzivitet, izuzev u krivičnom postupku koji je posebno regulisao odbranu po službenoj dužnosti(advokati i zaposleni u kantonalnom organu za pružanje pravne pomoći), odnosno ne oduzima se pravo lica da traži i dobije pravnu pomoć od onog kojeg on odabere.

3.Predstavništvo UNHCR-a u BiH

Podržavamo svaku izmjenu Nacrta zakona o besplatnoj pravnoj pomoći kojom bi se olakšao rad NVO-a sa dugogodišnjim iskustvom u pružanju besplatne pravne pomoći, posebno u oblasti međunarodne zaštite, a naročito u vezi sa članom 34. a s obzirom na članove 3. h) i 23.

STAV PREDLAGAČA

Prijedlozi NVO na član 3.tačka h) se ne mogu prihvatiti, a obrazloženje je navedeno u odgovoru na isti prijedlog Fondacije lokalne demokratije.

ČLAN 4.

1.Poslanik Kenan Ademović

Što se tiče člana 4. ravnopravnost spolova mislim da je u kontradikciji sa članom 3 jer on definiše šta znači fizičko lice, a znamo šta je fizičko lice a šta pravno lice. Tako da mislim da je taj član nepotreban.

STAV PREDLAGAČA

Prijedlog se ne može prihvatiti i nije u suprotnosti s članom 3.Zakona.

Član 4. proističe iz obaveza utvrđenih Zakonom o ravnopravnosti spolova, prema kojima se za prava i obaveze utvrđene u propisima, u kojima se uobičajeno koristi muški rod, propiše da se ta prava i obaveze odnose i na lica ženskog spola.

ČLAN 5.

1. Poslanik Kenan Ademović

Vezano za član 5 ovdje su dati oblici ostvarivanja besplatne pravne pomoći pa su tu pravni savjeti itd međutim mislim da ovdje nedostaje revizija koja se upućuje Vrhovnom sudu FBiH, ovdje govorimo o apelaciji koja prema Ustavnom sudu, a nije se podvela revizija Vrhovnom sudu. Tako da smatram da se to treba dodati.

STAV PREDLAČA

Prijedlog se ne može prihvatiti, jer je revizija jedan od vanrednih pravnih lijekova, a članom 19.stav (2) Zakona utvrđeno je da se za postupke po vanrednim pravnim lijekovima donosi posebno rješenje.

2. Fondacija lokalne demokratije u BiH

U članu 5. stav (1) tačka g) propisano je pružanje besplatne pravne pomoći u postupku pripreme apelacija. Imajući u vidu da je zakonodavac ovdje podrazumjevaao apelacije pred Ustavnim sudom i Evropskim sudom za ljudska prava, ipak je neophodno predvidjeti i propisati i sastavljanje i drugih podnesaka pred međunarodnim tijelima za zaštitu ljudskih prava kao što je Komitet za ljudska prava, Komiteta protiv mučenja, Komiteta za eliminaciju rasne diskriminacije, Komiteta za eliminaciju diskriminacije žena i Komiteta za prava invalidnih osoba.

STAV PREDLAGAČA

Prijedlog se prihvata, tako što se u članu 5.stav (1) dodaje tačka i) .

3. Predstavništvo UNHCR-a u BiH

Član 5. stav (1) tačka g) reguliše pružanje besplatne pravne pomoći u postupku sačinjavanja apelacija. Može se pretpostaviti da ovo obuhvata i apelacije pred Ustavnim sudom i Evropskim sudom za ljudska prava, ali nije jasno pokriva li individualne predstavke međunarodnim tijelima za ljudska prava, poput Komiteta za ljudska prava, Komiteta protiv mučenja, Komiteta za eliminaciju rasne diskriminacije, Komiteta za eliminaciju diskriminacije žena i Komiteta za prava invalidnih osoba. Predložili bismo da se uvrste i podnesci međunarodnim tijelima za zaštitu ljudskih prava.

STAV PREDLAGAČA

Prijedlog se prihvata, tako što se tačka g) u članu 5.stav (1) dopunjava riječima «i drugih podnesaka pred međunarodnim tijelima za zaštitu ljudskih prava».

ČLAN 6.

1.Poslanik Kenan Ademović

..i vrlo interesantno pitanje krivičnog postupka. Ja koliko znam da u krivičnom postupku FBIH da samo advokati mogu pružati pomoć u krivičnom postupku.i još samo vezano za ovo osumnjičeni/optuženi. Obavezna odbrana nije samo kada je to u pitanju, svaki građanin koji je u pritvoru mora imati obaveznu odbranu bez obzira da li bila istraga ili ne.

STAV PREDLAGAČA

-Odredbama člana 53.stav (2) Zakona o krivičnom postupku propisano je da branitelji mogu biti advokati, članovi advokatskih komora i pravni zastupnici kantonalnih, kao i federalnih institucija (zavoda/kancelarija za pravnu pomoć), koji imaju položen pravosudni ispit i najmanje tri godine radnog iskustva na pravnim poslovima.

- Načelo ZKP-a koje se odnosi na pravo lica lišenog slobode na branitelja, obavezuje da se licu koje je lišeno slobode postavi branitelj na njegov zahtjev ako zbog svog imovinskog stanja ne može snositi troškove odbrane (član 5.stav 2.ZKP-a), a ako osumnjičeni, odnosno optuženi sam ne uzme branitelja postavlja mu se branitelj po službenoj dužnosti kad je to određeno ovim zakonom (član 7.stav 2.ZKP-a).

Kad ne postoje uslovi za obaveznu odbranu, a postupak se vodi za krivično djelo za koje se može izreći kazna zatvora od tri godine ili teža kazna ili kada to zahtijevaju interesi pravičnosti, bez obzira na propisanu kaznu, osumnjičenom, odnosno optuženom će se, na njegov zahtjev, postaviti branitelj, ako prema svom imovinskom stanju ne može snositi

troškove odbrane (član 60.ZKP-a). Pored toga, ZKP-om je propisan institut obavezne odbrane, bez obzira na imovinsko stanje osumljivenog, odnosno optuženog lica (Član 59.ZKP-a), prema kojem osumnjičeni mora imati branitelja već prilikom prvog ispitivanja ako je nijem ili gluhi ili ako je osumnjičen za krivično djelo za koje se može izreći kazna dugotrajnog zatvora.

2.Predstavništvo UNHCR-a u BiH

Član 6. reguliše postupke u kojima se pruža besplatna pravna pomoć. Predložili bismo da se uvrsti nova tačka h) kako bi se obuhvatili postupci pred Evropskim sudom za ljudska prava i pred drugim međunarodnim tijelima za zaštitu osnovnih ljudskih prava.

STAV PREDLAGAČA

Prijedlog se ne može prihvatiti .

Pružanje besplatne pravne pomoći prilikom sastavljanja apelacija regulisano je u članu 5. stav (1) tačka g), a zastupanje pred Evropskim sudom za ljudska prava i ustavnim sudovima u Bosni i Hercegovini , koje se odobrava posebnim rješenjem, regulisano je u članu 19.stav (2).Prema sadašnjim finansijskim mogućnostima budžeta Kantona Sarajevo, nije moguće prihvatiti da nadležni organ Kantona pruža besplatnu pravnu pomoći u postupcima zastupanja pred međunarodnim tijelima, a i međunarodne konvencije obavezuju državu da obezbijedi pružanje besplatne pravne pomoći u skladu sa finansijskim mogućnostima.

ČLAN 7.

1.Fondacija lokalne demokratije u BiH

U članu 7, treba razmisliti da se u postupcima pribavljanja urbanističke saglasnosti i građevinske dozvole, te druge pravne radnje u vezi s građenjem budu obuhvaćene besplatnom pravnom pomoći, posebno što je još uvijek veliki broj osoba koje su u statusu povratnika ili raseljenih lica čija imovina je porušena a sada rješavaju ta pitanja pred nadležnim organima. Pomoć u ovim stvarima treba uvjetovati određenim statusom.

STAV PREDLAGAČA

Prijedlog se prihvata.

2. Predstavništvo UNHCR-a u BiH

Član 7 reguliše postupke u kojima se ne pruža besplatna pravna pomoć. U ove postupke spadaju postupci za pribavljanje urbanističke saglasnosti i građevinske dozvole (član 7. tačka f). Treba imati u vidu da ova odredba može uticati na stambeno zbrinjavanje najugroženijih kategorija osoba.

STAV PREDLAGAČA

Prijedlog se prihvata.

ČLAN 9.

1.Fondacija lokalne demokratije u BiH

U odnosu na član 9. pod tačkom b., potrebno je pored navedenih lica koja se nalaze na teritoriji BiH pod međunarodnom zaštitom uvrstiti i „lica na koja se odnosi principa „non

refoulement“ zabrana vraćanja“ . Prijedlog je opravdan iz razloga jer se radi o licima koja su takođe pored nabrojanih lica u ovom članu, zaštićena Zakonom o ulasku i boravku stranaca i azilu, na način da im se priznaje privremeni boravak iz humanitarnih razloga, kao što je slučaj sa žrtvama trgovine ljudima i apatridima.

U odnosu na termin „tražioci azila“ ,koji je zakonodavac upotrijebio smatramo da bi bilo preciznije i ispravnije upotrijebiti formulaciju „osobe koje iskažu namjeru da traže azil“ imajući u vidu da postupak odlučivanja po zahtjevu za međunarodnu zaštitu započinje od momenta kada takve osobe iskažu namjeru za traženje azila.

Takođe, u ovom stavu potrebno je brisati uslov principom reciprociteta, obzirom da se takav uslov u potpunosti kosi sa prirodom instituta međunarodne zaštite i prava na pravnu pomoć licima koja su pod međ. zaštitom, kao i standardima postavljenim u Konvenciji o statusu izbjeglica iz 1951. godine (vidi članove 7, 16. i 5. Konvencije).

STAV PREDLAGAČA

Ne može se prihvatiti prijedlog da se u članu 9.tačka b) dopuni („lica na koja se odnosi principa „non refoulement“ zabrana vraćanja“), s obzirom da su ta lica obuhvaćena pojmom «lica pod međunarodnom zaštitom u skladu s međunarodnim standardom»,a samo su najkarakterističniji slučajevi nabrojani , što ne isključuje ostala lica pod međunarodnom zaštitom, kao ni prijedlog da se formulacija «tražioc azila» izmijeni, jer se pod tim pojmom podrazumijeva lice koje je iskazalo namjeru da traži azil.Ovi prijedlozi nisu prihvaćeni ni u državnom zakonu.

Prihvata se prijedlog da se briše uslov koji se odnosi na princip reciprociteta.

2. Predstavništvo UNHCR-a u BiH

U vezi sa članom 9. stav (b) koji definiše korisnike besplatne pravne pomoći, UNHCR smatra da spisak pobrojanih korisnika u oblasti međunarodne zaštite nije kompletan, te predlažemo da se isti proširi. Naš prijedlog bi bio da se uključe i osobe koje su izrazile namjeru da traže azil, osobe u postupku određivanja statusa osobe bez državljanstva i osobe na koje se primjenjuje princip *non-refoulement*, kao kategorije pokrivene besplatnom pravnom pomoći.

Također predlažemo da se izbriše princip reciprociteta u vezi sa osobama u stanju potrebe za međunarodnom zaštitom kako bi se ispoštovali standardi postavljeni u Konvenciji o statusu izbjeglica iz 1951. godine (vidi članove 7, 16. i 5. Konvencije).

STAV PREDLAGAČA

Isti kao pod 1.

ČLAN 11.

1.Poslanik Kenan Ademović

Vezano za pitanje lošeg imovinskog stanja mislim da bi se u ovaj Nacrt trebali ubaciti i oni ljudi koji su na birou na zapošljavanje, koji se uopšte ovdje ne spominju, gdje je to sam automatizam da mu je potrebna besplatna pravna pomoć. I vezano za kriterije nezaposleni i ko je to ko određuje koji su kriteriji nezaposlenosti i koje su to visine za jedno domaćinstvo da može ili ne može imati sredstva za svoj mjesečni Budžet.

-Vezano pitanje koje nije regulisano ovim zakonom jesu maloljetnici. kada mislim na maloljetnike mislim na djecu gdje imaju svoje zakonske zastupnike koji su najčešće njihovi roditelji da li i ta djeca koja su maloljetna imaju zakonske zastupnike, da li i tim maloljetnicima se isto može pružiti besplatna pravna pomoć.

STAV PREDLAGAČA

Ne može se prihvatiti prijedlog da se uvrste nezaposleni , jer ni takva lica ne moraju nužno biti bez sredstava kojima mogu platiti pravnu pomoć (nekretnine, prihodi članova domaćinstva i sl.) , ali takva lica mogu ostvarivati pravo pod uslovima propisanim u članu 12.Zakona po osnovu lošeg imovinskog stanja . Zakon je, po osnovu lošeg imovinskog stanja propisao primjenu kriterija koji su kantonalnim zakonom o socijalnoj zaštiti utvrđeni za ostvarivanje prava na stalu socijalnu pomoć

- Odredbom člana 11.stav (1) pod pojmom dijete obuhvaćeni su i maloljetnici (dijete je lice do 18 godina, saglasno konvenciji o pravima djeteta)

2.Fondacija lokalne demokratije u BiH

-U odnosu na član 11. stav 1, navedene su osobe koje po osnovu statusa ostvaruju pravo na besplatnu pravnu pomoć. U ovom članu neophodno je uključiti i osobe pod međunarodnom zaštitom iz člana 9. tačka b), obzirom da takve osobe takođe po osnovu statusa ostvaruju pravo na besplatnu pravnu pomoć.

-U članu 11. pod tačkom c) predlaže se brisanje uslova "ako je smješteno u sigurnu kuću" . Takva odredba u potpunosti ograničava pravo osoba žrtava nasilja koje se nalaze u mjestima gdje ne postoje sigurne kuće. Takođe status sigurnih kuća nije utvrđen zakonom niti postoje sigurne kuće koje bi imale kapaciteta da pruže zaštitu svim osobama koje su žrtve nasilja u porodici.

- Takođe se predlaže da se kao kategorija lica koja po osnovu statusa ostvaruju pravo na pravnu pomoć uvrste i osobe sa invaliditetom.

STAV PREDLAGAČA

Prijedlog se prihvata i dodaje tačka «f) lice pod međunarodnom zaštitom iz člana 9.tačka b) ovog zakona», a u tački c) riječi: »za vrijeme dok je smještena u sigurnu kuću» brišu se.

Ne može se prihvatiti prijedlog da se uvrste lica s invaliditetom, jer invaliditet ne podrazumijeva i loše imovinsko stanje, pa takva lica mogu ostvarivati pravo pod uslovima propisanim u članu 12.Zakona po osnovu lošeg imovinskog stanja .

3. Udruženje Vaša prava Bosne i Hercegovine

U članu 11. pored sadašnjih kategorija treba ubaciti i kategorije koje imaju status raseljenog lica, civilne žrtve rata i drugi status koji je vezan za ostvarivanje određenih naknada.

STAV PREDLAGAČA

Ne može se prihvatiti prijedlog da se uvrste navedene kategorije jer taj status lica ne podrazumijeva i loše imovinsko stanje, pa takva lica mogu ostvarivati pravo pod uslovima propisanim u članu 13.Zakona- po osnovu lošeg imovinskog stanja .

4.Predstavništvo UNHCR-a u BiH

Predložili bismo da se uvrsti kategorija tražilaca azila jer oni nemaju pravo na rad, te stoga nemaju nikakve prihode kojima bi mogli pokriti troškove pravne pomoći (vidi član 109. stav (3) i 119. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu i član 40. stav (1) tačka e) Pravilnika o međunarodnoj zaštiti (azilu) u Bosni i Hercegovini), i kategorija žrtava torture.

Sugerišemo uvrštavanje novog stava (4) u članu 11. koji glasi: "Pravo na besplatnu pravnu pomoć ostvaruje i druga osoba kad je to propisano drugim propisom." Predložena formulacija bi obuhvatila ostvarenje prava na besplatnu pravnu pomoć u pojedinim postupcima kada je to predviđeno odredbama lex specialis propisa a koji se primjenjuje na teritoriji kantona. Ovakva formulacija bi omogućila ostvarenje prava

na besplatnu pravnu pomoć u kantonu za one kategorije osoba/postupke koje kao takve još nisu obuhvaćene pozitivnim propisima ali se to može desiti u budućnosti. Ovakva formulacija bi omogućila besplatnu pravnu pomoć bez nužnog mijenjanja ovog zakona. Ilustracije radi, nacrt zakona o matičnim knjigama koji je u postupku usvajanja na Parlamentu Federacije BiH predviđa obavezno osiguravanje besplatne stručne pomoći od strane opština za pojedine specifične kategorije osoba kao što su osobe u stanju socijalne potrebe ili pripadnici nacionalnih manjina u cilju stvaranja svih pretpostavki za univerzalni upis u matičnu knjigu rođenih.

Predlažemo da se pružanje besplatne pravne pomoći proširi i na osobe koje nisu upisane u matične knjige rođenih uključujući i odrasle.

STAV PREDLAGAČA

Prihvata se prijedlog da se u članu 11. uvrste i tražioci azila , što je obuhvaćeno novom tačkom f) sadašnjeg člana 12.Zakona (lica iz člana 9.tačka b) Zakona) .

Ne može se prihvatiti prijedlog novog stava (4), s obzirom da se pod pojmom lica kojima se pruža besplatna pravne pomoći, u postupcima koji su propisani ovim zakonom, obuhvataju lica koja po sadašnjim i budućim propisima i međunarodnim dokumentima imaju pravo da dobiju besplatnu pravnu pomoć, što uključuje sve kategorije lica, bilo po osnovu statusa ili po osnovu lošeg imovinskog stanja.

5.Ministarstvo za boračka pitanja Kantona Sarajevo

Predlažu da se u članu 11.stav 2. doda nova tačka f) koja glasi :

»Član porodice šehida-poginulih boraca, ratni vojni invalid i dobitnik ratnih priznanja i odlikovanja»

STAV PREDLAGAČA

Prihvata se prijedlog, s tim da se ovim kategorijama lica besplatna pravna pomoć pruža, po osnovu statusa, u stvarima zaštite i ostvarivanja njihovih prava po tim osnovama, što znači da ostale oblike besplatne pravne pomoći u drugim pravnim stvarima osvaruju na osnovu lošeg imovinskog stanja.Kako su, kantonalnim zakonom kojim se regulišu prava boraca-branitelja Bosne i Hercegovine, sa borcima - braniteljima u smislu ovog zakona izjednačeni u pravima učesnici narodnooslobodilačkog antifašističkog rata 1941.-1945. godine, to se ove odredbe odnose i na članove njihovih porodica, te ratne vojne invalide i dobitnike ratnih priznanja i odlikovanja.

Nova tačka g) glasi:

«g)član porodice šehida-poginulih boraca, ratni vojni invalid i dobitnik ratnih priznanja i odlikovanja, u stvarima zaštite i ostvarivanja njihovih prava po tim osnovama.»

ČLAN 12.(SADA ČLAN 13)

1.Fondacija lokalne demokratije u BiH

U članu 12. stav 1. ovog Zakona potrebno je izvršiti usklađivanje sa članom 11. Zakona na državnom nivou, koji kod utvrđivanja lošeg imovinskog stanja propisuje imovinski cenzus od 30 % u odnosu na mjesečna primanja, pa je u tom djelu člana 12. stav 1. ovog zakona potrebno izvršiti usklađivanje i takođe propisati 30%. Preostali dio nije potrebno mijenjati, imajući u vidu da zakoni nižih nivoa vlasti moraju slijediti minimum prava koji je propisan državnim zakonom.

STAV PREDLAGAČA

Prijedlog se prihvata i procenat u članu 13. usklađuje s procentom iz državnog zakona (40%)

2. Udruženje Vaša prava Bosne i Hercegovine

U članu 12. treba predvidjeti da se licem lošeg imovinskog stanja smatra lice čija ukupna mjesečna redovna primanja i prihodi po članu domaćinstva ne prelaze iznos od 40% od prosječne mjesečne neto plaće isplaćene na nivou BiH prema Agenciji za statistiku BiH i nema imovine koja može biti predmet izvršenja po zakonima o izvršnom postupku.

U članu 12. treba podrobnije sagledati i detaljnije propisati koja se to sve primanja nes smatraju prihodom. Npr. Postoji mnogo osoba koje primaju neki vid tzv. Invalidnine.

Predlažemo da se razmotri uklanjanje ograničavajućeg uslova iz člana 12. stav (1) kojim se propisuje da podnosilac zahtjeva nema nekretnine ili drugu imovinu kojom može podmiriti troškove postupka, ovo posebno uzimajući u obzir kategoriju populacije povratnika.

STAV PREDLAGAČA

Prijedlog se prihvata i procenat u članu 13. usklađuje s procentom iz državnog zakona (40%).

Ne može se prihvatiti prijedlog da se detaljnije propiše koje se primanja ne smatraju prihodom, jer su odredbama kantonalnog zakona o socijalnoj zaštiti , koje se primjenjuju prilikom određivanja lošeg imovinskog stanja, detaljno utvrđeni kriteriji , odnosno šta se smatra, odnosno ne smatra prihodom .

3. Predstavništvo UNHCR-a u BiH

Predlažemo da se razmotri uklanjanje ograničavajućeg uslova iz člana 12. stav (1) kojim se propisuje da podnosilac zahtjeva nema nekretnine ili drugu imovinu kojom može podmiriti troškove postupka, ovo posebno uzimajući u obzir kategoriju populacije povratnika.

STAV PREDLAGAČA

Ne može se prihvatiti prijedlog kao i da se uklone ograničavajući uslov koji se odnosi na nekretnine i drugu imovinu, jer su odredbama kantonalnog zakona o socijalnoj zaštiti , koje se primjenjuju prilikom određivanja lošeg imovinskog stanja, detaljno utvrđeni kriteriji , odnosno šta se smatra imovinom čije posjedovanje onemogućava ostvarivanje prava.

ČLAN 13.(SADA ČLAN 14)

Udruženje Vaša prava Bosne i Hercegovine

U članu 13. treba definisati koji će to i u kom obimu biti troškovi koje će snositi podnosilac zahtjeva.

STAV PREDLAGAČA

Prijedlog se ne može prihvatiti jer se mogućnost snošenja dijela troškova i dio troškova koje snosi organ, predviđena u ovoj odredbi utvrđuje u postupku odobravanja prava, ali je odredba precizirana u smislu da se rješenjem tačno utvrđuju troškovi koje snosi nadležni organ a koje korisnik prava.

ČLAN 14.(SADA ČLAN 15)

Udruženje Vaša prava Bosne i Hercegovine

U članu 14. treba biti posebno oprezan, s obzirom na neujednačenu praksu u radu sudova i upravnih organa, šta je očigledno neosnovan zahtjev.

STAV PREDLAGAČA

Pojam očigledno neosnovanog zahtjeva podrazumijeva da pravo čije se ostvarenje traži nije moguće otvoriti po zakonu ili drugom propisu i u tim slučajevima ne vidimo mogućnost različite prakse. (Npr. pravo iz boračke zaštite ne može tražiti lice koje nema dokaz da je regulisao status po zakonu koji se odnosi na tu kategoriju lica.)

ČLAN 15.(SADA ČLAN 16)

1. Fondacija lokalne demokratije u BiH

U članu 15. propisano je da se zahtjev za ostvarivanje prava na besplatnu pravnu pomoć podnosi nadležnom organu za pružanje besplatne pravne pomoći, na propisanom obrascu, uz priložene dokaze o ispunjavanju uvjeta za pravnu pomoć.

Željeli bismo da istaknemo da je neophodno da se osigura prijevod ovog zahtjeva, onda kada se radi o osobama strancima (vidi član 18. Zakona o upravnom postupku, član 12. i 109. stav (3) Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu, član 9. i 40. stav (1) tačka f) Pravilnika o međunarodnoj zaštiti (azilu) u BiH).

STAV PREDLAGAČA

Prijedlog se ne može prihvatiti.

Obrazac zahtjeva izrađuje se na službenim jezicima u BiH.

Pružanje besplatne pravne pomoći podrazumijeva i pomoć u popunjavanju obrasca, a ona se stranicima obezbjeđuje i prevodjenjem, u skladu s pomenutim propisima i međunarodnim konvencijama (npr. Evropski sporazum o dostavljanju molbi za pravnu pomoć).

Odredbama člana 16. Zakona o upravnom postupku, radi provođenja načela upotrebe jezika i pisma, predviđeno je da se, ako u postupku učestvuje lice koje ne poznaje jezik na kojem se vodi postupak, tom licu određuje se prevodilac koji poznaje jezik tog lica, a troškove snosi organ pred kojim se vodi postupak, čime je također obezbijeđeno i besplatno prevodjenje obrasca, s obzirom na različite jezike kojima je moguće da govore stranke.

2. Udruženje Vaša prava Bosne i Hercegovine

U članu 15. koji govori o zahtjevu za ostvarivanje prava na besplatnu pravnu pomoć koji se podnosi nadležnom organu za pružanje besplatne pravne pomoći, na propisanom obrascu uz priložene dokaze o ispunjavanju uslova za pravnu pomoć, treba navesti u posebnom stavu da će izgled obrasca propisati nadležno ministarstvo, a pri tome treba paziti da obrazac nije isuvuše komplikovan.

STAV PREDLAGAČA

U stavu (1) utvrđeno je da obrazac propisuje kantonalni ministar pravde.

3. Predstavništvo UNHCR-a za BiH

Član 15. reguliše da se zahtjev za ostvarivanje prava na besplatnu pravnu pomoć podnosi nadležnom organu za pružanje besplatne pravne pomoći, na propisanom

obrascu, uz priložene dokaze o ispunjavanju uvjeta za pravnu pomoć, te da podnositelj zahtjeva odgovara za tačnost podataka navedenih u zahtjevu.

Željeli bismo da istaknemo da je neophodno da se osigura prijevod ovog zahtjeva u odnosu na kategorije korisnika besplatne pravne pomoći iz čl. 9. b) Nacrta zakona (vidi član 18. Zakona o upravnom postupku, član 12. i 109. stav (3) Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu, član 9. i 40. stav (1) tačka f) Pravilnika o međunarodnoj zaštiti (azilu) u BiH).

Također preporučujemo da se osigura prijevod obrazaca čija je izrada predviđena članom 45. Nacrta zakona.

STAV PREDLAGAČA

Prijedlog se ne može prihvatiti, a obrazloženje kao pod 1.

ČLAN 17.(sada 18)

1. Fondacija lokalne demokratije u BiH

U članu 17. neophodno je detaljnije regulisati način postupanja po zahtjevu za besplatnu pravnu pomoć u hitnim slučajevima. Odredba iz ovog člana koja glasi“ O zahtjevu za pružanje besplatne pravne pomoći , odlučuje rukovodilac nadležnog organa rješenjem, bez odgađanja, a najkasnije u roku 15 dana od dana podnošenja zahtjeva“ nije dostatna., te je neophodno detaljnije regulisati način postupanja po zahtjevu za besplatnu pravnu pomoć u hitnim slučajevima, naročito imajući vidu situacije osoba koja su pod međunarodnom zaštitom i veoma kratke rokove predviđene Zakonom o boravku i kretanju stranaca i azilu (vidi članove 109. stav (8), 114. stav (4), 87. stav (6), 101. stav (1) i 101. stav (4) Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu)

STAV PREDLAGAČA

Prijedlog se prihvata dodavanjem novog stava (2), koji glasi:

«(2)Pojam «bez odgađanja» iz stava (1) ovog člana podrazumijeva hitno odlučivanje o pružanju besplatne pravne pomoći u zavisnosti od rokova koji su posebnim propisima utvrđeni za ostvarivanje određenog prava tražioca besplatne pravne pomoći, s tim da će se imovinsko stanje korisnika besplatne pravne pomoći, ako je uslov za ostvarivanje prava, utvrditi izjavama iz stava (2) člana 16. i naknadno provjeriti.»

2. Udruženje Vaša prava Bosne i Hercegovine

U članu 17, stav 1, treba izmjeniti i propisati kraći rok za odlučivanje o pravu, s tim što taj rok ne može biti duži od 8 dana. Treba propisati da će se u izuzetnim okolnostima odobriti pravo na besplatnu pravnu pomoć, bez predočavanja dokaza ukoliko se radi o stvarima i radnjama koje je potrebno preduzeti u kraćem roku, a koje su propisane rokovima koji proizilaze temeljem materijalnih ili procesnih zakona.

STAV PREDLAGAČA

Prijedlog se prihvata.

3.Predstavništvo UNHCR-a u BiH

Željeli bismo da vam skrenemo pažnju na član 17. Nacrta zakona kojima su regulisani rokovi za odlučivanje o zahtjevu za besplatnu pravnu pomoć i odlučivanja u žalbenom postupku. Vjerujemo da su ti rokovi predugački za neka pitanja vezana za međunarodnu zaštitu te da besplatna pravna pomoć ne bi bila pravovremeno pružena npr. kad je riječ o rješenjima koja se donose u hitnom postupku, rješenjima o ograničenju slobode kretanja, rješenjima o protjerivanju u oblasti imigracije i

rješenjima o stavljanju pod nadzor u oblasti imigracije (vidi članove 109. stav (8), 114. stav (4), 87. stav (6), 101. stav (1) i 101. stav (4) Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu). Predložili bismo da se ovi rokovi skrate kako bi se u stvarima koja su regulisana Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu mogla pružiti besplatna pravna pomoć, naročito u stvarima koja se odnose na međunarodnu zaštitu.

Ovo bi se moglo postići uvrštavanjem zaštitne garancije u član 17. tako što će se predvidjeti da se dati rokovi ne primjenjuju na osobe iz člana 9. stav (b). Predložili bismo da se u stvarima koja se tiču osoba iz člana 9. stav (b), rješenja o pravu na besplatnu pravu pomoć donose bez odlaganja.

STAV PREDLAGAČA

Prijedlog se prihvata, kao pod 1. i 2.

ČLAN 18.

1. Predstavništvo UNHCR-a U BiH

S obzirom na gore navedene sugestije, predložili bismo da član 18. stav (2) također obuhvati postupke pred drugim međunarodnim tijelima kako slijedi: "Za postupke po vanrednim pravnim lijekovima, postupke pred ustavnim sudovima u Bosni i Hercegovini, postupke pred Evropskim sudom za ljudska prava i pred drugim međunarodnim tijelima za zaštitu ljudskih prava, na osnovu zahtjeva stranke, donosi se posebno rješenje."

STAV PREDLAGAČA

Prijedlog se ne može prihvatiti, a obrazloženje je dato uz prijedlog na član 6. Zakona.

ČLAN 20.(SADA 21.)

1. Udruženje Vaša prava Bosne i Hercegovine

U članu 20 .treba revidirati odredbu stava 2. i izbrisati dio koji se odnosi „ u skladu sa drugim zakonima“.

STAV PREDLAGAČA

Nije jasno na šta se primjedba odnosi, jer se u stavu (2) utvrđuje da se rješenje donosi na način na koji je to propisano u članu 18. Zakona, da se ne bi nepotrebno ponavljale odredbe.

ČLAN 23.(sada 24)

1.Fondacija lokalne demokratije u BiH

U vezi sa članom 23. stav 2. predlaže se da se da kao subjekti pored udruženja uvrste i fondacije registrovane za pružanje besplatne pravne pomoći, u skladu sa Zakonom o udruženjima i fondacijama, ili da se upotrijebi termin „neprofitne organizacije“ ili „nevladine organizacije“ koji bi obuhvatio sve vrste organizacija koje su registrirane za pružanje besplatne pr.pomoći. Naime postavljenim rješenjem iz ovog člana ne uvrštavajući i fondacije pored udruženja čini se povreda odredaba Zakona o udruženjima i fondacijama BiH, te se dodavanje i naziva „fondacija“ u svim članovima ovog zakona nameće kao imperativ.

STAV PREDLAGAČA

Prijedlog se prihvata.

3.Predstavništvo UNHCR-a u BiH

Podržavamo svaku izmjenu Nacrta zakona o besplatnoj pravnoj pomoći kojom bi se olakšao rad NVO-a sa dugogodišnjim iskustvom u pružanju besplatne pravne pomoći, posebno u oblasti međunarodne zaštite, a naročito u vezi sa članom 34. a s obzirom na članove 3. h) i 23.

STAV PREDLAGAČA

Prijedlog NVO na član 23. je prihvaćen

ČLAN 24.(SADA 25)

1.Fondacija lokalne demokratije u BiH

U vezi sa članom 24. odredba iz stava 2. ovog zakona takođe je neophodno izvršiti usklađivanje sa članom 21. državnog zakona, obzirom da je državni zakon propisao da udruženja registrovana za pružanje besplatne pravne pomoći kao i advokati pravo zastupanja korisnika ostvaruju u skladu sa procesnim zakonima, ne postavljajući dodatne uslove. Ovim zakonom, propisujući da pravo zastupanja službenici udruženja imaju pod uslovom da imaju položen pravosudni ispit i najmanje tri godine iskustva nakon položenog pravosudnog ispita, nepotrebno se ulazi u domen djelatnosti i organizacije udruženja koja djeluju u skladu sa drugim zakonima, i na koje se po pitanju procesne sposobnosti primjenjuju procesni zakoni. Na ovo je i sam zakonodavac u prvom stavu ovog člana i ukazao, pa je ova odredba i u suprotnosti sa narednom odredbom u stavu 2.

Također ovakvim zakonskim rješenjem iz člana 24 tač.b nevladine organizacije (udruženja I fondacije) registrovane za pružanje pravne pomoći bi bile dovedene u neravnotežan položaj u odnosu na Zavod i Advokate, jer zakon postavlja iste formalne uslove (3 godine iskustva poslije pravosudnog ispita) koji nisu adekvatni u pogledu potrebnog iskustva za pružanje usluga zastupanja u svim postupcima. Ovaj kriterij je opravdan kod krivičnog postupka u krivičnim stvarima, jer Zakon o krivičnom postupku FBiH također propisuje ove uslove, dok ostali procesni zakoni ne traže ovaj uslov. Neravnotežan položaj se ogleda i u tome da zakon propisuje uslove za nevladine organizacije, dok se prema zakonima na snazi za obavljanje advokatskih poslova ne traže ovako visoko postavljeni kriteriji (uslovi za upis u registar advokata koji se vodi kod Advokatske komore su: dvije godine iskustva, položen pravosudni i advokatski ispit uz još dodatne dvije godine iskustva). Dalje, advokati imaju mogućnost prijema po posebnim uslovima (5 godina obavljanja advokatske djelatnosti) u radni odnos advokatskih pripravnika koji nakon upisa u registar advokatskih pripravnika mogu iako bez dana iskustva nesmetano zastupati stranke u prvom stepenu. Također nameće se pitanje i stručnih saradnika advokata koji također ne ispunjavaju ovaj uslov ali nesmetano mogu vršiti sve radnje u postupcima. Isti uslovi za sve pružatelje bespl.pr.pomoći nisu adekvatni i iz razloga što je zakonom riješeno pitanje finansiranja Zavoda odnosno njihovih uposlenika, te finansiranje advokata prema advokatskoj tarifi, dok su nevladine organizacije (fondacije i udruženja) ostale bez fiksno određenih i osiguranih sredstava za rad kao što je to normirano ovim zakonom za ostale pružatelje besplatne pravne pomoći, što ih dovodi samim tim u neravnotežan položaj i ograničava njihov rad u ovoj oblasti. U vezi sa svim navedenim, prijedlog je da se nevladinim organizacijama postavi samo uslov da su registrovane za pružanje pravne pomoći i da pružanje usluga obavljaju u skladu sa procesnim zakonima na snazi.

STAV PREDLAGAČA

Prijedlog se prihvata.

2. Udruženje Vaša prava Bosne i Hercegovine

U članu 24. treba predvidjeti da se pravo zastupanja korisnika besplatne pravne pomoći ostvaruje u skladu sa procesnim zakonima i odredbama tih zakona koji govore o punomoćnicima stranke.

STAV PREDLAGAČA

Prijedlog se prihvata.

ČLAN 33(SADA 34)

1. Poslanik Kemal Ademović

Što se tiče člana 33 postoje zakonski razlozi kada se moraju angažovati vještaci. Kako god htio ovaj Zakon da daje mogućnost da ove institucije biraju vještace, postoje sudski vještaci koji se moraju u pojedinim zakonskim uslovima birati. I ja bih volio ako gđa Tabori zna o kojim sredstvima govorimo s obzirom pretpostavljam da pravnici koji rade ovdje trebaju polagati pravosudne ispite, pogotovo ako govorimo o krivičnom pravu, koje su to sredstva koja bi se trebala izdvojiti za jedno ovakvo obrazovanje....

STAV PREDLAGAČA

Odredbe člana 34. odnose se na ovlaštenje pravnih zastupnika da angažuju lica koja su neophodna za uspješno vođenje postupka, neovisno od onih obaveza koje utvrde sudski organi u pojedinim vrstama postupaka.

Posebni uslovi utvrđeni ovim zakonom za pravne zastupnike su tri godine radnog staža nakon položenog pravosudnog ispita, pored uslova propisanih Zakonom o državnoj službi i provedbenim propisima (za direktora najmanje 7 godina radnog staža, za pomoćnika direktora najmanje 5 godina radnog staža i za stručnog savjetnika najmanje 3 godine radnog staža). To znači da se neće iz sredstava budžeta snositi troškovi polaganja pravosudnog ispita, jer uz taj uslov lice mora imati i tri godine staža nakon položenog pravosudnog ispita, što bi bilo besmisleno «čekati».

ČLAN 34.(SADA 35)

1. Fondacija lokalne demokratije u BiH

U odnosu na član 34., smatramo da nije dovoljno jasno definiran položaj nevladinih organizacija u odnosu na finansiranje, čime je zanemarena uloga NVO u funkcionisanju sistema besplatne pravne pomoći. Imjući u vidu da je cilj ovog zakona, ne samo osnivanje zavoda, nego i utvrđivanje standarda i principa kada je u pitanju sistem besplatne pravne pomoći, neophodno je sa tog aspekta regulisati ulogu i značaj i drugih zakonom predviđenih subjekata besplatne pravne pomoći, odnosno nevladinih organizacija.

U tom smislu veoma je važno da Zakon preciznije reguliše ulogu nevladinih organizacija, sa aspekta njihove finansijske održivosti, pa je sasvim opravdano očekivati da zakon predvidi formiranje posebnog fonda iz kojeg bi se finansirale NVO koje su registrirane za pružanje besplatne pravne pomoći.

Imajući u vidu da je oblast besplatne pravne pomoći u nadležnosti Ministarstva pravde i uprave Kantona Sarajevo, bilo bi najprimjerenije rješenje da ovaj fond bude osnovan pri ovom Ministarstvu te da sva sredstva, inače predviđena za finansiranje projekata nevladinih organizacija koje su registrovane za pružanje besplatne pravne pomoći, budu usmjeravana u

taj fond(Sredstva predviđena u Ministarstvu za rad , socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice; Ministarstvu za boračaka pitanja Kantona Sarajevo).

Ovakvim rješenjem, može se reći da bi koncept efikasnog sistema besplatne pravne pomoći odnosno sistema efikasnog pristupa pravdi, postigao svoj krajnji smisao i svrhu. U suprotnom izostavljajući da se ovim zakonom reguliše ovo pitanje, dovodi se u pitanje održivost i efikasnost sistema besplatne pravne pomoći, naročito imajući u vidu značaj dugogodišnjeg iskustva nevladinih organizacija u pružanju besplatne pravne pomoći.

U tom pogledu, treba imati u vidu evropske standarde u dokumentima koji uređuju pravo na pravnu pomoć, kao što je su Rezolucija Vijeća/Savjeta Evrope o besplatnoj pravnoj pomoći i savjetima i Direktiva Evropske komisije 2002/8.januar 2003.godine, a koji naglašavaju ulogu nevladinih organizacija kao nezavisnih organizacija i potrebu njihovog pomaganja od strane države. Tako Rezolucija Vijeća Evrope zahtjeva da države moraju progresivno provoditi sisteme pravne pomoći na način koji se odnosi na sve relevantne slučajeve (to jeste socijalne, fiskalne, građanske, upravne i komercijalne slučajeve) i u skladu sa odgovarajućim procedurama na način da pravne usluge pružaju nezavisni pravници i/ili organizacije koji se istovremeno trebaju podsticati i na pružanje pravnih usluga osobama u slaboj poziciji uz pomoć države i zajednice u cjelini, uključujući, nevladine organizacije i advokatske komore.

Kao nevladina organizacija koja pruža besplatnu pravnu pomoć tražiocima azila, izbjeglicama, licima pod supsidijarnom ili privremenom zaštitom, apatridima, žrtvama trgovine ljudima, ovdje ističemo važnost postojanja stručnih kadrova koji su specijalizirani za pružanje pravne pomoći u ovoj pravnoj oblasti. Napominjemo da Zavodi koji se tek trebaju formirati, neće moći odgovoriti na zahtjeve u ovoj oblasti, niti sa aspekta stručnog kadra niti kapaciteta.

Imajući u vidu specifičnost međunarodne zaštite i potrebu za očuvanjem dosadašnjeg nivoa uspješnosti u pružanju pravne pomoći, te postizanju principa efikasnog pristupa pravdi, u ovoj oblasti uloga nevladinih organizacija je neizostavna, a pitanje njihovog finansiranja je zaista od krucijalnog značaja.

STAV PREDLAGAČA

Prijedlog se ne može prihvatiti.

Ovim zakonom se reguliše način i uslovi i druga pitanja vezana za pružanje besplatne pravne pomoći , odnosno pružanje besplatne pravne pomoći od strane državnog/kantonalnog organa i javnih sredstava (budžeta Kantona), uz omogućavanje nevladinom sektoru da po osnovu programa koji su od značaja za Kanton, odnosno provode se na teritoriji Kantona, dobiju javna (budžetska) sredstva za njihovo provođenje , kako je to predviđeno i zakonom BiH koji je u pripremi, koji također, u ovoj fazi regulisanja besplatne pravne pomoći, ne propisuje način finansiranja udruženja i fondacija registrovanih za pružanje besplatne pravne pomoći.

Saglasno tome, predmet regulisanja kantonalnog zakona ne može biti formiranje posebnog fonda iz kojeg bi se finansirale NVO, jer je pružanje besplatne pravne pomoći od strane Kantona, putem kantonalnog Zavoda, uz finansiranje programa nevladinog sektora, u sadašnjim ekonomskim uslovima maksimum finansijskih obaveza koje može podnijeti Kanton Sarajevo, a i međunarodne konvencije obavezuju države da u skladu sa svojim finansijskim mogućnostima regulišu pitanje pružanja besplatne pravne pomoći.

Cijeneći ulogu nevladinog sektora u ovoj oblasti, ali i svim drugim oblastima u kojima nevladin sektor realizuje projekte od značaja za građane Kantona Sarajevo, novom Uredbom kriterijima za finansiranje programa i projekata neprofitnih organizacija i udruženja koji se finansiraju /sufinansiraju iz budžeta Kantona Sarajevo, koju je donijela Vlada Kantona Sarajevo 22.11.2011. godine, obuhvaćeni su i projekti udruženja i fondacija registrovanih za pružanje besplatne pravne pomoći koji se mogu finansirati iz sredstava budžeta Kantona Sarajevo.

2. Udruženje Vaša prava Bosne i Hercegovine

U članu 34. Koji govori o finansiranju treba predvidjeti formiranje fonda za besplatnu pravnu pomoć udruživanjem sredstava, odnosno donacija za besplatnu pravnu pomoć koji će biti dostupan za sve pružaoce na jednakoj osnovi. Stav 2. treba preformulisati ili decidnije pojasniti i svakako uvrstiti i Udruženja registrovana za pružanje besplatne pravne pomoći na budžet kantona onako kako je to navedeno naprijed. Dakle, osigurati im sredstva za žalbe, tužbe u upravnim sporovima za poništenje rješenja kantonalnih organa kao i sačinjavanje drugih podnesaka prema nadležnim organima.

STAV PREDLAGAČA

Prijedlog se ne može prihvatiti, a obrazloženje je navedeno u odgovoru na isti prijedlog Fondacije lokalne demokratije.

3. Predstavništvo UNHCR-a u BiH

Podržavamo svaku izmjenu Nacrta zakona o besplatnoj pravnoj pomoći kojom bi se olakšao rad NVO-a sa dugogodišnjim iskustvom u pružanju besplatne pravne pomoći, posebno u oblasti međunarodne zaštite, a naročito u vezi sa članom 34. a s obzirom na članove 3. h) i 23.

STAV PREDLAGAČA

Prijedlozi NVO se ne mogu prihvatiti, a obrazloženje je navedeno u odgovoru na isti prijedlog Fondacije lokalne demokratije.

ČL. 47. i 48.

Poslanik Predrag Kojović:

-Površno čitanje ukazuje na nešto što hoću da vjerujem da su normativno- tehničke greške. Recimo kaže da: Zavod počinje sa radom danom postavljanja direktora. Ja mislim kada se osnivaju javne ustanove one počinju sa radom onog momenta kada su spremne da pruže uslugu građanima zbog kojih su osnovane. Druga je stvar, samo kao primjere navodim, da direktor po imenovanju donosi pravilnik. Mislim da je to malo nelogično da čovjek donosi pravilnik po kome će onda on raditi, ali ja sam siguran da će ministrica uskladiti sve ove stvari sa zakonima, praksom i namjerom koju je imala.

- sugeriše popunjavanje Zavoda iz reda postojećih zaposlenika u kantonalnim organima
STAV PREDLAGAČA

Odredbama člana 47.Zakona o pružanju besplatne pravne pomoći propisano je da Zavod počinje s radom u roku određenom zakonom kojim se regliš organizacija organa uprave i upravnih organizacija Kantona Sarajevo.Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o organizaciji organa uprave i upravnih organizacija Kantona Sarajevo , koji je usvojen na Devetoj radnoj sjednici Skupštine Kantona Sarajevo održanoj 23.11.2011. godine, utvrđeno je da Zavod počinje s radom danom imenovanja direktora.

Ne radi se o propustu nego o primjeni Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine («Službene novine Federacije BiH», broj 35/05).Naime, odredbama člana 46. ovog zakona propisano je da se kantonalni organi uprave i kantonalne upravne organizacije osnivaju i ukidaju i njihov djelokrug utvrđuje kantonalnim zakonom o organizaciji i djelokrugu kantonalnih organa uprave i upravnih organizacija.Kako se radi o Zavodu za pružanje besplatne pravne pomoći kao samostalnoj kantonalnoj upravnoj organizaciji, u skladu sa odredbama člana 60.Zakona , Zavodom rukovodi direktor, direktor predstavlja i

zastupa upravnu organizaciju i organizira i osigurava obavljanje svih poslova iz nadležnosti upravne organizacije, a u u rukovođenju tom organizacijom ima prava i obaveze utvrđene u odredbama čl. 56. i 57. ovog Zakona, koje se odnose na ministra kao rukovodioca ministarstva.

Saglasno odredbama člana 52. Zakona, pravilnik o unutrašnjoj organizaciji samostalne kantonalne upravne organizacije donosi rukovodilac kantonalne upravne organizacije (direktor), uz saglasnost vlade kantona.

S obzirom da je direktor lice koje je odgovorno za organizaciju i donošenje Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Zavoda, nakon čega je moguće izvršiti popunjavanje radnih mjesta i preuzeti izvršavanje poslova iz nadležnosti Zavoda, dan imenovanja direktora je dan kad Zavod faktički počinje da radi sa svim obavezama i pravima koje ima direktor u daljoj organizaciji rada.

-smatramo opravdanom sugestiju da se iskoriste svi zaknski mehanizmi koji omogućavaju popunjavanje radnih mjesta iz iz reda postojećih zaposlenika u kantonalnim organima



**EKONOMSKO SOCIJALNO VIJEĆE
KANTONA SARAJEVO**

Ul. Reisa Džamaludina Čauševića br. 1, 71000 Sarajevo, BiH
Telefon/fax: +387 33 56 22 54, 21 34 80; Mob: +387 61 13 22 89; e-mail: esv@ks.gov.ba

14-11-2011

J.S.

07

Broj:01-2-9-2-28/11
Sarajevo: 10.11.2011.godine

**KANTON SARAJEVO
Ministarstvo pravde i uprave**

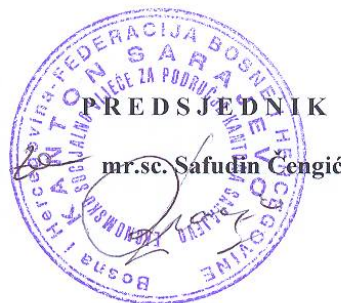
G.đica. Dijana Tabori, ministrica

**Predmet: Mišljenje o Prijedlogu zakona o pružanju besplatne
pravne pomoći -dostavlja se**

Ekonomsko – socijalno vijeće za područje Kantona Sarajevo je u skladu sa Uredbom o postupku i načinu pripremanja, izrade i dostavljanja propisa («Službene novine Kantona Sarajevo» broj: 7/06 i 17/11) razmotrilo Prijedlog zakona o pružanju besplatne pravne pomoći, dostavljen 3.11.2011.godine putem Stručne službe Vlade Kantona Sarajevo, i na isti daje mišljenje kako slijedi:

Vijeće podržava donošenje zakona o pružanju besplatne pravne pomoći uz ocjenu da je zakon potreban iz razloga što u osnovi jasno definiše na koji način određene kategorije građana Kantona Sarajevo mogu ostvariti pravo na besplatnu pravnu pomoć.

Procjenjujući da će biti podnijet veliki broj zahtjeva za ovu pomoć a imajući u vidu ograničena budžetska sredstva Vijeće sugerše predlagaču da što preciznije definiše kriterije i uslove pod kojim određena udruženja mogu dobiti sredstava iz budžeta Kantona Sarajevo za ovu namjenu kao i kriterije i uslove pod kojim građani mogu dobiti ovu vrstu pomoći.



Dostaviti:
- naslovu
- a/a

Bosna i Hercegovina
 Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
 Ministarstvo finansija



Bosnia and Herzegovina
 Federation of Bosnia and Herzegovina
CANTON SARAJEVO
 Ministry of Finance

Broj: 08-03-02-28177
 Sarajevo, 13.12.2011. godine

MINISTARSTVO PRAVDE I UPRAVE
O V D J E

PREDMET: Mišljenje
 Veza: vaš broj: 03-02-25659/11 od 12.12.2011. godine

Prijedlog zakona o pružanju besplatne pravne pomoći nije u suprotnosti s finansijskim propisima.

Za primjenu ovog Zakona u Prijedlogu Budžeta Kantona Sarajevo za 2012. godinu planirana su sredstva u iznosu od 250.200,00 KM.

S poštovanjem,



MINISTAR

Edina Medžadrić, dipl. ecc.



web: <http://mf.ks.gov.ba>
 e-mail: min.finansija@ks.gov.ba
 Tel: + 387 (0) 33 565-005, Cent. + 387 (0) 33 565-000
 Fax: + 387 (0) 33 565-052 i 565-048
 Sarajevo, Maršala Tita 62



1955

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
Ured za zakonodavstvo
Vlade Kantona Sarajevo



Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
CANTON SARAJEVO
Office for legislature of Sarajevo
Canton Government

Broj: 09-02-31528/11
Sarajevo, 13.12.2011. godine

KANTON SARAJEVO
MINISTARSTVO PRAVDE I UPRAVE

PREDMET: Stručno mišljenje na prijedlog Zakona o pružanju besplatne pravne pomoći.-

Na osnovu člana 2. Uredbe o Uredu za zakonodavstvo Vlade Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 7/06-Prečišćeni tekst) i člana 4. Uredbe o postupku i načinu pripremanja, izrade i dostavljanja propisa ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 21/11-Novi prečišćeni tekst), Ured za zakonodavstvo Vlade Kantona Sarajevo, daje slijedeće

MIŠLJENJE

1. Prijedlog Zakona o pružanju besplatne pravne pomoći usklađen je sa odredbama ustava, kao i drugim propisima koji su navedeni u obrazloženju prijedloga ovog Zakona, a regulišu pitanja osnovnih ljudskih prava i sloboda, pitanja parničnog i krivičnog postupka, te pitanja organizacije uprave i druga slična pitanja.

2. Dostavljeni materijal je pripremljen u skladu sa Uredbom o postupku i načinu pripremanja, izrade i dostavljanja propisa ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 21/11-Novi prečišćeni tekst), te se isti može razmatrati na jednoj od narednih sjednica Vlade Kantona Sarajevo, uz napomenu da se predmetni materijal dopuni sa mišljenjem Ministarstva finansija Kantona Sarajevo, s obzirom da je za provođenje ovog Zakona potrebno obezbijediti budžetska sredstva.

- Dostaviti:
1. Naslovu
2. Evidencija
3. Arhiva



SEKRETAR

Ahmed Ljubović, dipl.pravnik



web: <http://uz.ks.gov.ba>
e-mail: ured@ks.gov.ba
Tel/fax: + 387 (0) 33 560-448
Sarajevo, Hamida Dizdara 1

